

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Pavla PEŇÁZOVÁ

**Univerzita Pardubice
Fakulta zdravotnických studií**

**JE REGISTRACE SESTER PŘÍNOSEM NEBO
ZÁTĚŽÍ?**

Pavla Peňázová

**Bakalářská práce
2011**

Univerzita Pardubice
Fakulta zdravotnických studií
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavla PEŇÁZOVÁ**
Osobní číslo: **Z07036**
Studijní program: **B5341 Ošetřovatelství**
Studijní obor: **Všeobecná sestra**
Název tématu: **Je registrace sester přínosem nebo zátěží?**
Zadávající katedra: **Katedra ošetřovatelství**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Sběr informací, studium literatury a popis současné problematiky registrace sester.
2. Stanovení podmínek, metod, cílů a výzkumných záměrů práce.
3. Prokonzultování výběru metod výzkumu a respondentů s vedoucím práce.
4. Sestavení dotazníku a distribuce dotazníků respondentům.
5. Sběr, zpracování a interpretace dat.
6. Zhodnocení cílů, výzkumných záměrů a doporučení.

Rozsah grafických prací: dle doporučení vedoucího
Rozsah pracovní zprávy: 35 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. HOFŠTETROVÁ KNOTKOVÁ, M.; MÜLLEROVÁ, N. Novelizace kreditní vyhlášky v účinnosti. *Sestra*, 2008, roč. 18, č.11, s. 17-18.
2. HRADILOVÁ, I. Úskalí registrace sester aneb hon za kredity. *Sestra*, 2006, roč. 16, č. 9, s. 7.
3. MERHAUTOVÁ, I. Celoživotní vzdělávání není pouze o kreditních bodech. *Sestra*, 2008, roč. 18, č. 10, s. 10.
4. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. 2008. Registrace zdravotnických pracovníků [online]. [cit. 2009-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Categories/67-registrace-zdravotnickych-pracovniku.html>>.
5. Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. 2008. Registr Brno [online]. [cit. 2009-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.nconzo.cz/web/registr>>.
6. PLEVOVÁ, I.; SLOWIK, R. Vybrané kapitoly z historie ošetřovatelství. 1. vyd. Ostrava : Repronis Ostrava, 2008. ISBN 978-80-7368-506-5.
7. PŘIKRYLOVÁ, L. Registrace nelékařských zdravotnických pracovníků po 1. dubnu 2006. *Sestra*, 2006. roč. 16, č. 2, s. 18.
8. STAŇKOVÁ, M. *Sestra - reprezentant profese*. 1. vyd. Brno : Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2002. ISBN 80-7013-368-6.
9. ŠMÍDOVÁ, A. Registrace nelékařských zdravotnických povolání a její prodloužení. *Sestra*, 2010. roč. 20, č. 9, s. 20-21.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jana Škvrňáková, Ph.D.
Katedra ošetřovatelství

Datum zadání bakalářské práce: 30. listopadu 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: 2. května 2011

prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc.
děkan

L.S.

Mgr. Eva Hlaváčková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 15. února 2011

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 23. 4. 2011

Pavla Peňázová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Janě Škvrňákové, Ph.D. za kvalitní vedení, cenné rady a trpělivost, jimiž mi pomohla při zpracování mé bakalářské práce.

Dále děkuji všem respondentům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

V neposlední řadě děkuji celé své rodině za podporu a vytvoření vhodných podmínek ke zpracování bakalářské práce.

Děkuji

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na přínos registrační povinnosti všeobecných sester.

Teoretická část se zabývá vývojem registrace, legislativou od roku 2004 a celoživotním vzděláváním všeobecných sester. Je zde zmíněno vzdělávání a registraci sester v zahraničí (především na Slovensku), registrace lékařů, problematika zdravotnických asistentů a „malá novela“ zákona 96/2004 Sb.

Praktická část uvádí výsledky dotazníkového šetření provedeného ve zdravotnickém zařízení a na internetu u všeobecných sester. Jsou zde vyhodnoceny výzkumné záměry, které byly stanoveny pro tuto bakalářskou práci.

KLÍČOVÁ SLOVA

Kreditní systém, vzdělání, registrace sester, osvědčení, odborný dohled.

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on benefit of registration obligation of general nurses.

The thesis deals with the development of the registration, the lifelong education of general nurses and the Laws (since 2004) in the theoretical part. Education and registration nurses abroad (especially in Slovakia), registration of doctors, the problems of medical staff and “the small amendatory act “ of Collection of Laws 96/2004 are mentioned.

The practical part shows results of the survey among general nurses. Survey was conducted in healthcare facilities and on the Internet . Survey and thesis goals were met.

KEYWORDS

Cerdit system, Education, Registration of nurses, Certification, Special supervision.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 REGISTRACE SESTER.....	12
2 HISTORIE REGISTRACE SESTER.....	14
2.1 Přechodné registrační období.....	15
3 REGISTRACE V SOUČASNOSTI.....	16
3.1 Vydání osvědčení.....	16
3.2 Prodloužení registračního období	17
4 TŘÍDY ČINNOSTÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ.....	18
4.1 Výkon povolání pod přímým vedením	18
4.2 Výkon povolání pod odborným dohledem.....	18
4.3 Výkon povolání bez odborného dohledu	19
5 VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ	20
5.1 Kreditní systém	21
5.2 Evidence forem celoživotního vzdělávání	21
5.3 Průkaz odbornosti	22
6 VZDĚLÁVÁNÍ A REGISTRACE VŠEOBECNÝCH SESTER V ZAHRANIČÍ	23
6.1 Registrace slovenských sester	24
7 ZDRAVOTNICKÝ ASISTENT	26
7.1 Praktická sestra	26
7.2 „Malá novela“ zákona č. 96/2004 Sb.....	26
8 REGISTRACE LÉKAŘŮ	28
II VÝZKUMNÁ ČÁST	29
9 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ ZÁMĚRY	29
10 METODIKA VÝZKUMU.....	30
10.1 Metoda sběru dat.....	30
10.2 Popis vlastního výzkumu	30
11 PREZENTACE VÝSLEDKŮ	32
12 DISKUZE	52
ZÁVĚR.....	56
SOUPIS BIBLIOGRAFICKÝCH CITACÍ.....	58
SEZNAM ZKRATEK	61

13	SEZNAM PŘÍLOH.....	62
----	--------------------	----

ÚVOD

Se vstupem České republiky do Evropské unie muselo dojít ke změně zdravotní a sociální politiky. Výsledkem bylo schválení zákona č. 96/2004 Sb. Tímto se stalo celoživotní vzdělávání pro zdravotnické pracovníky povinností. Účelem registrace zdravotnických pracovníků je zajištění kvalitnější zdravotní péče a rozvoj profese. Registrace zároveň slouží jako systém neustálé kontroly celoživotního odborného růstu nelékařských pracovníků.

Přijetí zákona č. 96/2004 Sb. vyvolalo mnoho diskuzí. Naskytá se otázka, jaký postoj zaujaly sestry k registrační povinnosti. Je pro ně registrace pouze neustálá honba za kredity a boj s časem nebo v ní vidí potřebu osobního a profesního růstu?

Ve své práci jsem se rozhodla věnovat problematice registrace sester. Toto téma jsem si vybrala, protože je neustále aktuální a vyvolává vždy spoustu emocí. V neposlední řadě se mi získané vědomosti budou hodit v profesním životě.

V praktické části se pokusím najít odpovědi na časovou, finanční, kreditní náročnost registrace a budu se snažit zjistit výhody registrace z pohledu sester v praxi.

Motto:

„Sestra by měla být vzdělaná, projevovat se tak, aby ji jako odborníci respektovali jak nemocní, tak všichni spolupracovníci, včetně lékařů. Být sestrou, která má vysoký společenský kredit a respekt veřejnosti a která se z vlastního zájmu celoživotně vzdělává.“

(Staňková, 2002, s. 20)

doc. PhDr. Marta Staňková, CSc.

(12. února 1938 – 13. října 2003)

CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem mé práce je prostudování literatury týkající se registrace sester, legislativy a celoživotního vzdělávání zdravotních sester.

V praktické části bakalářské práce vyhodnotím dotazník vlastní konstrukce vztahující se k registraci sester. Dotazník bude sestaven na základě předem stanovených cílů.

Cíle bakalářské práce:

1. Zjistit finanční náročnost celoživotního vzdělávání a registrace všeobecných sester.
2. Zjistit časovou náročnost plnění podmínek celoživotního vzdělávání a registrace.
3. Zjistit, jaká je dosažitelnost získání 40 kreditů za jedno registrační období pro všeobecné sestry.
4. Zjistit, v čem vidí všeobecné sestry výhody celoživotního vzdělávání a registrace.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 REGISTRACE SESTER

Dokument Koncepce ošetrovatelství začalo Ministerstvo zdravotnictví České republiky (dále MZ ČR) připravovat na začátku 21. století. Koncepce vycházela z Koncepce ošetrovatelství České republiky z roku 1998. Nová koncepce respektuje doporučení Organizace spojených národů, Světové zdravotnické organizace, směrnice Evropské unie, Mezinárodní rady sester (dále ICN) a Mezinárodní rady porodních asistentek (dále ICM).

Při výkonu ošetrovatelského povolání se zdravotničtí pracovníci sdružují v Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (Mastiliaková, 2005; Škubová, Chvátalová 2004).

Registrace znamená, že jméno sestry je zapsáno do Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a hostujících osob (dále Registr). Veškeré údaje žadatelů jsou zaznamenány v Registru a na jejich základě je vydáno žadateli Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (dále Osvědčení). Ministerstvo zdravotnictví vydá Osvědčení zdravotnickému pracovníkovi po splnění všech náležitostí registrace na základě písemné žádosti. Zapsání do Registru je zcela dobrovolné. Pokud si však zdravotník nezažádá o Osvědčení, bude pracovat pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka vlastního Osvědčení. Při získání Osvědčení může zdravotnický pracovník užívat označení „Registrovaný/á“ (Pochylá, 2005; MZ ČR ve spolupráci s NCO NZO, 2008).

Cílem registrace je zvyšování kvality poskytované péče a jiných činností, které s tím souvisejí. Zdravotnický pracovník si během šestiletého období obnovuje, prohlubuje a doplňuje vědomosti a dovednosti. Toto dává základ k ochraně veřejnosti, což je i jeden z hlavních cílů. Zvyšující se kvalita poskytované péče napomáhá ke zvýšení prestiže a významu nelékařských zdravotnických pracovníků (Merhautová, 2008).

Šest let je dlouhá doba, protože v ošetrovatelství a medicíně dochází ke změně řady pracovních postupů, metod, technologií a farmacie atd. Zdravotnické povolání je považováno za jedno z nejnáročnějších a proto se neobejde bez celoživotního vzdělávání. Registrace má požadavky na udržení znalostí v oblasti ošetrovatelství a medicíny. Samozřejmě nejen znalostí, ale i dovedností a proto je požadován minimálně 1 rok výkonu zdravotnického

povolání v posledních šesti letech, což udržuje profesionalitu zdravotnických pracovníků (Merhautová, 2008).

2 HISTORIE REGISTRACE SESTER

Již za první republiky se objevila myšlenka na registraci. Do praxe ji zavedly členky Spolku diplomovaných sester. Spolek absolventek školy ošetřovatelství byl založen v roce 1921 devíti diplomovanými sestrami. Hlavním úkolem spolku absolventek byla výchova a vzdělání sester. Spolek pořádal přednášky a odborné kurzy za pomoci sociálně – zdravotního oboru Československého červeného kříže (dále ČSČK). Spolek absolventek školy ošetřovatelství se stal v roce 1926 součástí sociálně – zdravotního oboru ČSČK. Následně byla zavedena úřední evidence pro všechny diplomované sestry. Pořádání sjezdů patřilo mezi důležitou aktivitu a byly stanoveny hlavní oblasti činnosti sestry: ošetřovatelství, výchova lidu ke zdraví a sociálně – zdravotní činnost. Během této evidence se projevila nutnost změny pracovních a sociálních podmínek sester, rozšíření výuky na ošetřovatelských školách a změny dalšího vzdělávání sester. V roce 1928 došlo ke změně názvu dosavadního Spolku absolventek školy ošetřovatelství na Spolek diplomovaných sester. Všechny členky obdržely registrační legitimace s fotografií. Činnost Spolku diplomovaných sester byla ukončena v roce 1941 a po válce se činnost spolku již neobnovila. Následovalo třicetileté období, kdy české sestry neměly samostatnou profesní organizaci. Přišly také o členství v Mezinárodní radě sester (Hoštetrová - Knotková, Baráková, Tonnerová, Mahdal, 2010; Plevová, Slowik, 2008; Hoštetrová – Knotková, 2006).

V roce 1998 začaly sestry opět usilovat o obnovení registrační povinnosti. Cílem bylo zajistit srovnatelnou kvalitu celoživotního vzdělávání ve všech evropských zemích. V roce 2000 se iniciace k vytvoření návrhu centrální registrace nesešla s odezvou na úrovni MZ ČR. Proto se Česká asociace sester (dále ČAS) rozhodla vytvořit dobrovolnou registraci, která měla motivovat české sestry k dalšímu vzdělávání. Dobrovolná registrace trvala od května 2001 až do dubna 2004. Registrace byla určena pro zdravotní sestry, porodní asistentky, zdravotní laboranty a asistenty hygienické služby. Registrace byla zcela dobrovolná (Kafková, 1992).

Od 1. dubna 2004 začala platit povinná registrace zdravotnických pracovníků dle zákona č. 96/2004 Sb. Registraci provádí Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (dále NCO NZO) z pověření MZ ČR (Pochylá, 2005).

MZ ČR uznalo dobrovolnou registraci ČAS. Registrovaný pracovník při předložení kopie certifikátu registrační karty ČAS a dokladu o zaplacení registračního poplatku získal certifikát

na dobu 6 let. Tento způsob získání registrace byl platný do 30. června 2006 (Pochylá, 2005; Hofštetrová – Knotková, 2006).

2.1 Přejchodné registrační období

Přejchodné registrační období bylo od 1. dubna 2004 a trvalo do 31. března 2006. 1. duben 2004 je den, kdy vešel v platnost zákon č. 96/2004 Sb. V tomto dvouletém období nebylo Osvědčení podmínkou pro výkon povolání bez odborného dohledu. (Pochylá, 2005).

Pro získání Osvědčení bylo nutné splnit několik podmínek, které jsou popsány v § 96, odstavec 7, zákona č. 96/2004.

V přejchodném období nebyl zohledňován počet kreditů. Nebylo tedy nutné kredity předkládat. Stačil pouze výčet absolvovaných aktivit.

Délka platnosti Osvědčení v přejchodném období závisela na délce odborné praxe v posledních 6. letech a absolvovaných vzdělávacích aktivitách (Pochylá, 2005).

Ve dvouleté lhůtě „přejchodného období“ bylo vydáno celkem 114 510 Osvědčení. V oboru všeobecná sestra bylo evidováno 83 570 registrovaných (počty registrovaných žadatelů ke dni 1. dubna 2006). Poslední dny „přejchodného období“ (30. a 31. března 2006) obdrželo NCO NZO okolo 12 000 žádostí.

Registrace odhalila mnoho případů nekvalifikovaných zdravotnických pracovníků. To znamená, že na pozici všeobecné sestry pracovali lidé, kteří neměli potřebné vzdělání k výkonu povolání všeobecné sestry, např. dietní sestry, maséři nebo dokonce nebyli zdravotnickými pracovníky vůbec. Množství případů bylo velké, jednalo se o 10 procent z celkového počtu žádostí (Prokopiusová, 2006).

Pozn. V této bakalářské práci je pod pojmem všeobecná sestra či sestra zahrnut i pojem všeobecný ošetřovatel. Všeobecný ošetřovatel je označení odbornosti, které smí používat muž, který získal způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry (§ 5, odstavec 4, díl 1, zákona č.96/2004 Sb.).

3 REGISTRACE V SOUČASNOSTI

Zápis v Registru motivuje sestry k celoživotnímu vzdělávání, usnadňuje jejich pracovní uplatnění v rámci státu Evropské unie. Osvědčení dokládá oprávnění k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a oprávnění k vedení praktického vyučování ve studijních oborech, kvalifikačních kurzech a v certifikovaných kurzech.

Podmínky pro vydání Osvědčení po 1. dubnu 2006 jsou přísnější než v „přechodném období“. K žádosti o vydání Osvědčení je nutné jako v přechodném období podat řádně vyplněnou žádost s kolkem v hodnotě 500,- Kč. Jedna žádost slouží k vydání jednoho Osvědčení. Dále musí být splněné další podmínky § 67 odstavec 2, zákona č. 96/2004, které jsou uvedeny v následujících odstavcích (Pochylá, 2005; Zákon č.96/2004 Sb.).

Osvědčení získá zdravotnický pracovník, který žádá o vydání do 18 měsíců ode dne získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání, tzn. po řádném ukončení studia na vysoké nebo vyšší odborné škole. K žádosti je nutné přiložit doklad o zdravotní způsobilosti, bezúhonnosti a doklad o získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání v příslušném oboru. Tato 18 měsíční lhůta se tedy týká absolventů vyšších a vysokých škol (Příkrylová, 2006; MZ ČR ve spolupráci s NCO NZO, 2008).

U zdravotnických pracovníků, kterým uplynula lhůta 18 měsíců po ukončení vzdělání, je získání Osvědčení komplikovanější. Musí předložit doklady uvedené výše a dále musí doložit, že vykonávaly zdravotnické povolání v daném oboru a rozsahu stanovené pracovní doby, jak je uvedeno v § 67, odstavec 2. Dále musí zdravotnický pracovník doložit získání 40 kreditů v rámci celoživotního vzdělávání za období 6 let (Zákon č. 96/2004 Sb.).

Pokud pracovník nesplňuje požadavky celoživotního vzdělávání či délku praxe, musí vykonávat ověřovací zkoušku před zkušební komisí MZ a doložit potvrzení o vykonání této zkoušky. Zkouška ověřuje nejnovější poznatky z oboru (Staňková, 2002; zákon 96/2004 Sb.).

3.1 Vydání osvědčení

Osvědčení se žadatelům vydává na dobu 6 let při splnění všech výše uvedených podmínek. MZ ČR rozhodne o vydání Osvědčení do 30 dnů po obdržení žádosti. V případě konání zkoušky do 90 dnů po obdržení žádosti. Po získání Osvědčení může zdravotnický pracovník začít užívat, ke svému určení odbornosti označení „Registrovaný/á“ (Zákon 96/2004 Sb.).

3.2 Prodloužení registračního období

Po uplynutí 6 let si může zdravotnický pracovník Osvědčení prodloužit. Platnost Osvědčení může být prodloužena na období dalších 6 let, pokud je zdravotnický pracovník odborně a zdravotně způsobilý, bezúhonný a vykonává zdravotnické povolání v příslušném oboru nejméně 1 rok v délce pětiny stanovené pracovní doby. Nezbytnou podmínkou je doložení 40 kreditů z celoživotního vzdělávání anebo složí ověřovací zkoušku. Zdravotnický pracovník musí zažádat nejpozději 60 dnů před skončením platnosti Osvědčení. Avšak NCO NZO v Brně a detašované pracoviště MZČR doporučují zasílání žádosti již 90 dnů před vypršením platnosti Osvědčení, protože počet žadatelů o prodloužení Osvědčení je značný. Je předpokládáno, že v následujících letech může žádat o prodloužení registrace až 73 tisíc osob a to pro rok 2011. Pro rok 2012 je předpoklad zaslaných žádostí pro prodloužení Osvědčení „jen“ 20 tisíc osob. Tato skutečnost je dána množstvím vydaných Osvědčení v přechodném období.

MZČR může rozhodnout o odejmutí nebo zamítnutí Osvědčení, když zdravotnický pracovník nesplňuje některou ze stanovených podmínek pro prodloužení Osvědčení (Zákon 96/2004 Sb.; Příkrylová, 2006; Šmídová, 2010).

4 TŘÍDY ČINNOSTÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Základní kategorie činnosti zdravotnických pracovníků jsou stanoveny zákonem č. 96/2004 Sb., který vešel v platnost 1. 4. 2004. Zákon o nelékařských zdravotnických povoláních upravuje podmínky získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání a k provádění činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče. Zákon definuje vzdělání jiných odborných pracovníků a u zdravotnických pracovníků upravuje celoživotní vzdělávání. Dále zákon stanovuje podmínky uznání způsobilosti k výkonu povolání pro cizí státní příslušníky a to hlavně pro členské státy Evropské unie (Zákon č. 96/2004 Sb.).

4.1 Výkon povolání pod přímým vedením

Jsou činnosti, ke kterým je odborný zdravotnický pracovník způsobilý nebo ke kterým získá způsobilost stálou přítomností a pokyny zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu těchto činností bez odborného dohledu a v rozsahu, který vedoucí pracovník určí. Toto platí pro odborně nejméně vzdělané kategorie zdravotnických pracovníků. Odbornou způsobilost získávají absolvováním kvalifikačních kurzů v oboru, ve kterém chtějí vykonávat činnost. Stejně je tomu u absolventů části studia na střední nebo vyšší zdravotnické škole nebo akreditovaných studijních programech na vysokých školách. Tito pracovníci získávají způsobilost k výkonu povolání sanitáře (Hlava II, díl 3 zákona č. 96/2004 Sb.).

4.2 Výkon povolání pod odborným dohledem

Do této skupiny spadají všeobecné sestry, které nejsou registrované, ale také zdravotničtí asistenti. Tito pracovníci spolupracují se všeobecnými sestrami, které vlastní osvědčení. To znamená, že zdravotnický asistent nebo ošetřovatel pracuje pod odborným dohledem všeobecné sestry.

Absolventi oboru všeobecná setra a porodní asistentka na vysoké škole mohou vykonávat povolání bez odborného dohledu.

Další skupinou jsou zdravotničtí pracovníci, kteří získali odborné vzdělání na střední zdravotnické škole před zavedením nových vzdělávacích programů.

Absolvent oboru zdravotnický asistent vykonává povolání pod odborným dohledem všeobecné sestry v oblasti ošetrovatelské péče. S lékařem se podílí na preventivní, diagnostické, terapeutické, rehabilitační a další péči.

K odbornému dohledu je oprávněn zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu těchto činností bez odborného dohledu. Lékař může poskytnout odborný dohled pouze při diagnostických či léčebných výkonech, ale ne pro ošetrovatelskou péči.

Sestry pracující samostatně v ordinaci nebo pracující v domácí péči musí být oprávněné k výkonu povolání bez odborného dohledu (Zákon č. 96/2004 Sb.).

4.3 Výkon povolání bez odborného dohledu

Výkon povolání bez odborného dohledu je výkon činností, ke kterým získal zdravotnický pracovník způsobilost na určení lékaře, zubního lékaře nebo farmaceuta. Činnost provádí bez ohledu na dosažitelnost rady nebo přítomnosti lékaře. Tento zákon stanovuje činnost zdravotnických pracovníků, které mohou vykonávat bez určení lékaře.

Součástí výkonu povolání bez odborného dohledu je kontrolní činnost, která se řídí právním předpisem.

Výkon povolání bez odborného dohledu patří mezi nejvyšší kategorie. Jednotlivé náplně práce zdravotnických pracovníků určuje zákon. Pro všeobecnou sestru se za výkon povolání považuje poskytování ošetrovatelské péče, spolupráce s lékařem při preventivní, diagnostické, terapeutické, rehabilitační, neodkladné a dispenzární péči. Vykonávat povolání všeobecné sestry bez odborného dohledu mohou osoby, které absolvovaly studijní obory a programy uvedené v Hlavě II, díl 1 zákona č.96/2004 Sb.

Pro výkon povolání bez odborného dohledu je nutné, aby zdravotnický pracovník splňoval podmínky dle zákona č. 96/2004 Sb. (uvedeno v kapitole 3) a vlastnil Osvědčení, které vydává MZ ČR (Zákon č. 96/2004 Sb.).

5 VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Vzdělávání zdravotnických pracovníků je kontinuální proces. Vše začíná přípravou na středních, vyšších odborných nebo vysokých školách. Poté následuje vzdělávání specializační a poslední etapou je kontinuální neboli celoživotní vzdělávání. Vzdělávání všeobecných sester lze rozdělit do několika stupňů. První dvě fáze jsou fáze přípravné na budoucí povolání. Třetí fáze je nejdelší a trvá až 40 let.

Fáze vzdělávání:

- Základní odborné studium – studiem získává absolvent způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, v současnosti probíhá na vyšších a vysokých školách.
- Univerzitní studium – může být řazeno do základního i následného vzdělávání všeobecných sester. Sestra absolvováním této formy studia získává odbornou způsobilost k výkonu povolání.
- Další vzdělávání – je potřebné k celoživotnímu růstu profesního života všeobecné sestry.
 - *Specializační studium* – je zaměřeno již specificky, např. management, nemocniční péče v různých oborech, terénní péče.
 - *Univerzitní studium* – probíhá na vysokých školách, je to forma dalšího vzdělávání všeobecných sester, absolvent získává titul Mgr., Ph.D.
 - *Celoživotní vzdělávání* – jde o profesionální rozvoj, sestra musí udržet své odborné znalosti v současných vědeckých trendech. Nelze pouze používat dříve nabyté znalosti po celou délku praxe a pouhá praxe na pracovišti již nestačí. Rozvoj všeobecných sester zahrnuje organizační a řídicí schopnosti, rozvoj osobnosti a komunikačních dovedností a také znalosti z jiných oborů. Každý zdravotnický pracovník by měl mít svůj plán osobního rozvoje (Staňková, 2002; Merhautová, 2008).

Navazuje na získanou způsobilost zdravotnických pracovníků k výkonu povolání. Zákon č. 96/2004 Sb. definuje celoživotní vzdělávání takto:

„Celoživotním vzděláváním se rozumí průběžné obnovování, zvyšování, prohlubování a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v příslušném oboru v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky.“ (Zákon č. 96/2004 Sb., § 53)

Mezi formy celoživotního vzdělávání patří specializační vzdělání, semináře, konference, certifikační a inovační kurzy, publikační, pedagogická a výzkumná činnost a E-learning. Za jednotlivé formy získává zdravotnický pracovník počet kreditů dle Vyhlášky č. 4/2010 Sb. (MZ ČR, NCO NZO Brno, 2010).

5.1 Kreditní systém

Kreditním systémem se rozumí bodové ohodnocení jednotlivých forem celoživotního vzdělávání. Kreditní systém je nejučinnější měřítko regulace registrace zdravotnických pracovníků. Právní předpisy, které řeší tuto problematiku, jsou zákon č. 96/2004 Sb. a vyhláška č. 4/2010 Sb. (vešla v platnost 1. 2. 2010), o kreditním systému. Plnění povinností programu celoživotního vzdělávání se prokazuje na základě kreditního systému.

Vyhláškou č. 4/2010 Sb. jsou stanoveny počty kreditů za jednotlivé formy celoživotního vzdělávání. Získání určitého počtu kreditů (40 kreditů za období 6 let) je podmínkou pro vydání a prodloužení Osvědčení a také k přihlášení k atestační zkoušce (Hofštetrová Knotková, 2008 - A; MZ ČR, NCO NZO Brno, 2010).

Kreditem se rozumí jednotlivé ohodnocení jednotlivých forem celoživotního vzdělávání.

Konkrétní formy celoživotního vzdělávání i s kreditním ohodnocením nalezneme na webových stránkách NCO NZO (uvedeno v soupise bibliografických citacích – č. 18).

Při absolvování vzdělávacích akcí v zahraničí nebo vedení odborného kurzu v cizím jazyce je počet kreditů navýšen o 30%.

Při různých kombinacích forem celoživotního vzdělávání se přidělené kredity sčítají (MZ ČR, NCO NZO Brno, 2010).

5.2 Evidence forem celoživotního vzdělávání

Zdravotnický pracovník při účasti na celoživotním vzdělávání získá potvrzení vydané pořadatelem nebo obdrží záznam do svého Průkazu odbornosti provedeným pořadatelem.

Záznam v průkazu odbornosti musí obsahovat datum, kdy akce proběhla, název akce a formu celoživotního vzdělávání, délku trvání akce, druh účasti na akci a jednacím číslo. Potvrzení účasti na akci (certifikát) navíc obsahuje jméno a příjmení účastníka s datem narození (MZ ČR, NCO NZO Brno, 2010).

5.3 Průkaz odbornosti

Průkaz odbornosti slouží k zapisování délky a druhu vzdělávání, které zdravotnický pracovník získal. Dále jsou zde zaznamenávány úspěšné ukončené zkoušky a absolvované akce celoživotního vzdělávání.

Index je vydán zdravotnickému pracovníkovi, pokud dokončil kvalifikační studium. Index získá student od příslušné odborné školy, nebo může být vydán na žádost zájemce od MZ ČR. Index není povinností vlastnit, ale je potřebným dokladem.

Záznam do indexu provádí pouze k tomu pověřená osoba. Index odbornosti byl uveden do praxe v roce 1991 (Zákon č. 96/2004 Sb.; ČAS, kreditní komise, 2010).

6 VZDĚLÁVÁNÍ A REGISTRACE VŠEOBECNÝCH SESTER V ZAHRANIČÍ

Proces vzdělávání a registrace sester probíhá ve všech zemích Evropské unie (dále EU).

Některé regulační systémy:

- *Německo* – vzdělávání, kompetence a odpovědnost všeobecných sester v Německu definuje Národní zákon o ošetrovatelství a vyhláška z roku 1985. Národní zákon řídí vzdělávání pediatrických sester a sester asistentek. Státní spolkový zákon zase řídí vzdělávání sester pro seniory. Celoživotní vzdělávání zaručuje německým sestřám lepší platové ohodnocení. Regulační orgán či registrační systém v Německu není.
- *Polsko* – v roce 1991 byla pro polské sestry stanovena povinnost registrace pro získání licenci pro výkon své praxe. Licenci vydává na oblastní úrovni komora ošetrovatelství a porodnictví. Registraci reguluje zákon o samosprávě ošetrovatelství a porodnictví. Přesto sestry v Polsku mají přesto menší kompetence než sestry v ostatních zemích EU. Provádějí práce, které by měl vykonávat pomocný personál a zůstávají podřízené lékařům.
- *Holandsko* – vzdělávání sester je řízeno pouze vládními nařízeními z ministerstva školství, kultury a vědy. V Holandsku jsou dvě úrovně sester. Práci sestry 2. úrovně řídí sestra 1. úrovně. Na sestru, která jednou získá titul Verpleegkundige (tzn. Zdravotní sestra – překlad z holandštiny), nejsou kladeny požadavky na periodickou registraci. Za registraci odpovídá ministerstvo zdravotnictví, sociálních věcí a sportu.
- *Maďarsko* – Institut pro základní a kontinuální vzdělávání zdravotnických pracovníků reguluje národní registr sester a zahraničních odborníků ve zdravotnictví. Dále celoživotní vzdělávání koordinuje Výbor pro základní a kontinuální vzdělávání ve zdravotní péči. Výbor stanovuje nároky kvality a akredituje všechny vzdělávací kurzy v zemi. Maďarské sestry mají na výběr mezi čtyřmi základními profesemi: všeobecná, dětská, ambulantní sestra a porodní asistentka. Pro ně je určena celá řada specializací, které trvají rok, a sestra jejich absolvováním získává nové kompetence.
- *Švédsko* – sestry se musí registrovat v Národním výboru zdravotnictví a sociální péče. Všechny sestry jsou sestry všeobecné péče. Předpisy švédských sester stanovuje zákon profesních aktivit v rámci systému zdravotní péče.

- *Chorvatsko* – licence zdravotníkům uděluje profesní komora. Regulace norem spadá pod ministerstvo zdravotnictví, kde je také vytvořená pozice pro vrchní sestru. V Chorvatsku je národní asociace sester a systém registrace certifikovaných sester. Sestry se mohou postgraduálně vzdělávat v oborech porodnictví, pediatrie a psychiatrie.
- *Portugalsko* – v roce 1998 byla zřízena Rada ošetrovatelství (veřejná asociace). Rada je autonomní a svobodná, není závislá na státních orgánech. Registraci sester zajišťuje Statut rady ošetrovatelství. Registrace je prováděna na regionální úrovni podle profesní adresy žadatele. Registrace může být zakázána na základě zákonného ustanovení, které se stalo exekučním rozsudkem nebo na základě nedostatku kvalifikace.
- *Španělsko* – zde je platný Královský dekret z roku 1960, kde je stanoven rozsah ošetrovatelské činnosti. Sestry musejí být zaregistrované v místní Oblastní akademii sester. Registrace je přenosná do jiných regionů (Hofštetrová-Knotková; Zemanová, 2007).

6.1 Registrace slovenských sester

V roce 2002 vznikla Slovenská komora sester a porodních asistentek (dále komora). Členství v komoře je dobrovolné a může se jím stát i cizí státní příslušník (pokud splnil podmínky pro vstup do komory). Komora zabezpečuje kontinuální vzdělávání svých členů, chrání stavovskou čest členů, podporuje rozvoj ošetrovatelství a porodní asistence, podporuje a udržuje nejvyšší standart ošetrovatelské praxe a má mnoho dalších cílů.

Soustavné vzdělávání je řízeno zákonem č. 578/2004 Zbierka zákonov (dále Z.z.), Vyhláškou č. 366/2005 Z.z., Nařízením vlády č. 322/2006 Z.z. (Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek, 2011).

Žadatel o registraci musí být členem komory. Registrační poplatek je stanovený na 13 €. Za aktualizaci údajů v registru zaplatí zdravotnický pracovník do 4 €. Pro vydání licence musí splnit žadatel stejné podmínky jako české sestry. Absolvent zdravotnického studia po úspěšném ukončení studia musí poskytnout potřebné údaje k registraci a to nejpozději do 3 měsíců od začátku výkonu povolání. Informace podává zaměstnavateli.

Komora vydává tři druhy licencí, za které se platí dle druhu licence:

- 1) pro výkon samostatné zdravotnické praxe – poplatek činí 6,64 €
- 2) pro výkon samostatného zdravotnického povolání – poplatek ve výši 3,32 €
- 3) pro výkon činnosti odborného zástupce – poplatek činí 6,64 €

Licence se vydávají na dobu neurčitou. Do roku 2012 musí všechny všeobecné sestry a porodní asistentky splnit odbornou způsobilost podle nových právních norem. Při nesplnění podmínek může dojít k pozastavení licence nebo může dojít až k jejímu zrušení.

Pro získání licence se musí slovenské sestry soustavně vzdělávat. Jeden registrační cyklus trvá 5 let. Sestra musí za pětileté období nasbírat 100 kreditů. Soustavné vzdělávání všeobecných sester zajišťuje komora a zaměstnavatel. Pořadatel vydá účastníkům potvrzení o účasti na akci soustavného vzdělávání (Hofštetrová-Knotková, 2008 - B).

7 ZDRAVOTNICKÝ ASISTENT

Výuka studijního oboru byla zahájena v roce 2004 na středních zdravotnických školách. Tento studijní obor nahradil obor všeobecná sestra, který lze v současnosti studovat na vyšších odborných nebo vysokých školách. Obor zdravotnický asistent je ukončen maturitní zkouškou.

Zdravotnický asistent nemůže žádat o vydání osvědčení dle zákona č.96/2004 Sb. Z toho vyplývá, že zdravotnický asistent pracuje pod odborným dohledem všeobecné sestry (Prokopiusová, 2004).

7.1 Praktická sestra

Na 13. schůzi poslanecké sněmovny, která se konala 1. února 2011, byla projednávána Malá novela zákona č. 96/2004 Sb. Byla přijata a nyní čeká na schválení Senátem ČR (informace ke dni 13. 2. 2011) (NCO NZO, 2011).

V zákonu 96/2004 Sb. dochází k rozšíření o § 21 b. Tato část ustanovuje odbornou způsobilost k výkonu povolání praktické sestry, která nahradí zdravotnické asistenty. Studium praktické sestry bude ukončeno maturitní zkouškou.

Praktická sestra bude moci vykonávat základní ošetrovatelskou péči bez odborného dohledu až po uplynutí doby 6 měsíců. Po tuto dobu vykonává povolání pod odborným dohledem všeobecné sestry nebo porodní asistentky.

Označení praktická sestra začnou používat absolventi zdravotnických škol, kteří zahájili studium ve školním roce 2010/2011 v oboru praktická sestra. Studenti zahajující studium v akademickém roce 2009/2010 oboru zdravotnický asistent získají jeho absolvováním způsobilost k výkonu povolání praktické sestry.

Všichni zdravotničtí asistenti se po nabytí účinnosti „malé novely“ stávají zdravotnickými pracovníky s odbornou způsobilostí k výkonu povolání praktické sestry (MZ ČR, 2011).

7.2 „Malá novela“ zákona č. 96/2004 Sb.

V novele zákona jsou odbornou veřejností nejvíce sledované body týkající se doby platnosti vydání osvědčení a výše ceny správního poplatku. Novela snižuje současnou

hodnotu správního poplatku z 500 Kč na 100 Kč. Navrhuje prodloužení doby registračního období z 6 let na 10 let (MZ ČR, 2011).

8 REGISTRACE LÉKAŘŮ

Každý lékař na území České republiky (dále ČR), který vykonává povolání lékaře, musí být členem České lékařské komory (dále ČLK). ČLK garantuje:

- odbornost členů, potvrzuje splnění podmínek pro vykonávání lékařské profese
- členové vykonávají své povolání v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným řády ČLK
- posuzuje a hájí práva svých členů a jejich sociální, profesní, hospodářské zájmy
- chrání profesní čest členů ČLK (ČLK, 2006)

Vzdělávání lékařů probíhá na lékařských fakultách, kde po ukončení šestiletého studia získávají titul MUDr.

Vzdělávání po dokončení lékařské fakulty je pro lékaře povinné. Postgraduální vzdělávání probíhá ve 2 liniích jako celoživotní vzdělávání nebo specializační – atestace.

Lékařské povolání řídí zákon č. 95/2004 Sb. a systém celoživotního vzdělávání lékařů definuje Stavovský předpis č. 16 ČLK z roku 2008.

Dokladem o absolvování vzdělávací akce v rámci celoživotního vzdělávání je zápis do indexů kontinuálního vzdělávání nebo certifikát od pořadatele.

Pořadatel vytvoří písemný záznam či záznam na magnetickém mediu všech účastníků vzdělávací akce. Seznam je předán ČLK, která jej dále předává představenstvu okresního sdružení. Následně získá seznam studijní oddělení ČLK, který zaeviduje přidělené body účastnícím se lékařům (Merhaut, 1999).

Lékaři mají stanoveno ČLK pětileté období pro splnění podmínek kontinuálního vzdělávání. Lékař musí získat 5 certifikátů nebo 4 certifikáty a 30 kreditů, 3 certifikáty a 60 kreditů, 2 certifikáty a 90 kreditů nebo 1 certifikát a 120 kreditů. Při splnění podmínek získá lékař Diplom celoživotního vzdělávání lékařů (dále diplom). Diplom vydává okresní sdružení, ve kterém je evidován. Nejdříve však dochází k ověření v registru akcí a počtu získaných kreditů lékařem (ČLK, 2006).

II VÝZKUMNÁ ČÁST

9 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ ZÁMĚRY

Cíl 1: Zjistit finanční náročnost celoživotního vzdělávání a registrace všeobecných sester.

Výzkumný záměr 1: 75 % dotazovaných všeobecných sester bude udávat, že si hradí finanční výlohy celoživotního vzdělávání a registrace sama. (Bubníková a kol., 2007; Bittnerová, 2009; předvýzkum této bakalářské práce)

Cíl 2: Zjistit časovou náročnost plnění podmínek celoživotního vzdělávání a registrace.

Výzkumný záměr 2: 51 % dotazovaných všeobecných sester bude uvádět, že si akce celoživotního vzdělávání vybírají dle časové náročnosti. (Bubníková a kol., 2007; Bittnerová, 2009; předvýzkum této bakalářské práce)

Cíl 3: Zjistit, jaká je dosažitelnost získání 40 kreditů za jedno registrační období pro všeobecné sestry.

Výzkumný záměr 3 A: 70 % dotazovaných všeobecných sester bude udávat, že příslušný počet kreditů získává průběžně během registračního období. (Bubníková a kol., 2007; předvýzkum této bakalářské práce)

Výzkumný záměr 3 B: 55 % dotazovaných všeobecných sester bude udávat, že získání 40 kreditů je snadné. (Bubníková a kol., 2007; předvýzkum této bakalářské práce)

Cíl 4: Zjistit v čem vidí všeobecné sestry výhody celoživotního vzdělávání a registrace.

Výzkumný záměr 4: Dotazované všeobecné sestry budou uvádět, že největší výhody celoživotního vzdělávání a registrace jsou: možnost pracovat samostatně bez odborného dohledu a snazší nalezení nového zaměstnání. (Bubníková a kol., 2007)

10 METODIKA VÝZKUMU

10.1 Metoda sběru dat

Jako základní výzkumná technika byl použit nestandardizovaný anonymní dotazník, příloha 1, který měl potvrdit nebo vyvrátit stanovené výzkumné cíle a záměry. Výzkumný vzorek tvořili respondenti (pod tento pojem jsem zahrнула všeobecné sestry a všeobecné ošetřovatele), kteří vyplňovali dotazník týkající se různých stránek registrace sester.

Dotazník byl rozdán v nemocničním zařízení krajského typu a byl rozeslán pomocí sociální sítě facebook.

V úvodní části byli respondenti seznámeni se vstupními informacemi, např. jak postupovat při vyplňování dotazníku, jak budou informace zpracovány atd. Pak následovalo 21 otázek různých typů:

- Identifikační otázky – dosažené vzdělání, délka praxe, typ zdravotnického zařízení, zda jsou respondenti registrováni
- Uzavřené otázky – respondenti vybírali z několika variant odpovědí
- Polootevřené otázky – respondenti mohli vybírat z několika nabízených odpovědí a zároveň mohli zvolit i jinou, než nabízenou odpověď
- Otevřené otázky – respondenti odpovídali svými vlastními slovy
- Výčtové otázky – respondenti mohli vybírat z několika nabízených odpovědí zároveň
- Škálové otázky:
 - *hodnotící škála* – respondenti přiřazovali daným položkám bodové ohodnocení
 - *škála pořadí* – respondenti seřadili jednotlivé položky podle svých preferencí

Ve výzkumu Mgr. Bitternové Z. z roku 2009 jsem našla inspiraci pro dotazníkové otázky 10 a 20, které jsem modifikovala dle svých požadavků. Otázky 6, 9, 12, 14, 15, 16, 18, 21 vycházejí z výzkumu Mgr. Bubníkové a kol. z roku 2007 a také jsou modifikovány.

10.2 Popis vlastního výzkumu

Vlastnímu výzkumu předcházel pilotní výzkum, který vyplnilo 10 respondentů. Na základě vyplněného pilotního výzkumu byly některé otázky přeformulovány a jedna otázka byla doplněna.

Výzkum proběhl v měsících únor a březen ve zdravotnickém zařízení krajského typu a na sociální síti facebook. V nemocnici bylo rozdáno 55 dotazníků na oddělení ORL a neurologie. Přes internet bylo vyplněno 203 dotazníků.

V dotazníku byli respondenti upozorněni, že dotazníky jsou anonymní a informace budou využity pouze pro účely bakalářské práce.

Po internetu bylo vyplněno 203 dotazníků. Pro neúplnost bylo vyřazeno 58 dotazníků. Vyhodnotila jsem 145 internetových dotazníků, což činí 71% (zaokrouhleno na celé číslo). Ve zdravotnickém zařízení bylo rozdáno 55 dotazníků (oddělení ORL a neurologie). Z tohoto počtu bylo navraceno 19 dotazníků. Návratnost činila 35% (zaokrouhleno na celé číslo).

Výsledné hodnoty byly zpracovány pomocí tabulek, kde jsou uvedeny v absolutních a relativních četnostech. Relativní četnost je uvedena v procentech a vždy zaokrouhlena na dvě desetinná místa. Některé otázky jsou vyhodnoceny formou grafů pro lepší orientaci a přehlednost. Hodnoty uvedené v procentech jsou též zaokrouhlené na dvě desetinná čísla.

11 PREZENTACE VÝSLEDKŮ

V tab. 1 jsou shrnuty identifikační údaje respondentů.

Tab. 1 Identifikační údaje respondentů

		Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Počet respondentů		146	100,00
Nejvyšší dosažené vzdělání	SZŠ	70	42,68
	VZŠ	26	15,85
	Specializační stud.	28	17,07
	Bakalářské stud.	26	15,85
	Magisterské stud.	14	8,54
	Doktorské stud.	0	0,00
Délka praxe respondentů (v letech)	0 - 6	53	32,32
	7 - 12	45	27,44
	13 – 18	25	15,24
	19 – 24	27	16,46
	25 a více	14	8,54
Druh nemocničního zařízení	Fakultní nemocnice	32	19,51
	Krajská nemocnice	60	36,59
	Okresní nemocnice	52	31,71
	Soukromé zařízení	20	12,20

Vzdělání bylo u 70 respondentů (42,68 %) středoškolské, specializační studium absolvovalo 28 respondentů (17,07 %), VZŠ absolvovalo 26 respondentů (15,85 %), bakalářské studium ukončilo 26 respondentů (15,85 %) a magisterské 14 respondentů (8,54 %). Doktorské studium nedokončil žádný respondent.

Podle délky praxe byli respondenti zastoupeni takto: do 6 let výkonu povolání spadá 53 respondentů (32,32 %), 7 – 12 let praxe uvádělo 45 respondentů (27,44 %), 13 – 18 let praxe bylo zastoupeno 25 respondenty (15,24 %), 19 – 24 let praxe 27 respondentů (16,46 %) a nad 24 let praxe mělo 14 respondentů (8,54 %).

Respondenti byli v 60 případech (36,59 %) pracovníci v krajské nemocnici, 52 respondentů (31,71 %) pracovalo v okresní nemocnici, 32 respondentů (19,51 %) ve fakultní nemocnici a v soukromém zdravotnickém zařízení pracovalo 20 respondentů (12,20 %).

Otázka 4. Jste zaregistrován/a?

Tab. 2 Registrovanost respondentů

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ANO	146	89,02
NE	18	10,98
Počet respondentů	164	100,00

Z celkového počtu 164 respondentů vlastní osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu 146 respondentů (89,02 %) a 18 respondentů toto osvědčení nemá (10,98 %).

Otázka 4. A Jestliže jste odpověděli na předchozí otázku „ano“, vyplňte následující: Na konci mého registračního období:

Tab. 2 A

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Obnovím svoji registraci	141	96,58
Nepodám novou žádost	5	3,42
Počet respondentů	146	100,00

Ze 146 respondentů obnoví svoji registraci 141 respondentů (96,58 %). O prodloužení registrace nepožádá 5 respondentů (3,42 %). Jako důvod neprodloužení registrace uváděli respondenti odchod do důchodu nebo že navštěvují odborné semináře ze své vlastní vůle a registr jen okrádá sestry o peníze a čas.

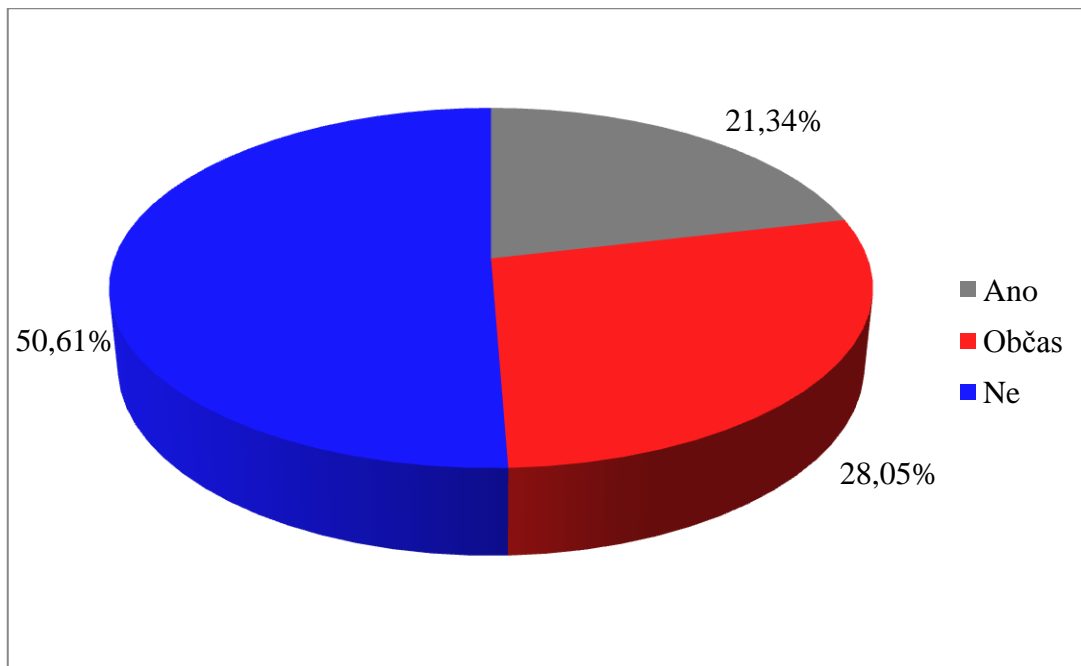
Otázka 4. B Jestliže jste odpověděli na otázku 4. „ne“, vyberte dále z následujících možností důvod:

Tab. 2 B

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Sbírám kredity	3	16,67
Mám podanou žádost	4	22,22
Uvažuji, že se v budoucnu zaregistruji	4	22,22
Neuvažuji o registraci	4	22,22
Jsem po SZŠ nebo před důchodem	3	16,67
Počet respondentů	18	100,00

Z 18 neregistrovaných respondentů uvádějí 4 respondenti, že mají podanou žádost o vydání osvědčení (22,22 %); 4 respondenti uvažují, že se v budoucnu zaregistrují (22,22 %); 4 respondenti neuvažují o registraci (22,22 %); 3 respondenti sbírají kredity (16,67 %) a 3 respondenti jsou po SZŠ nebo před důchodem (16,67 %).

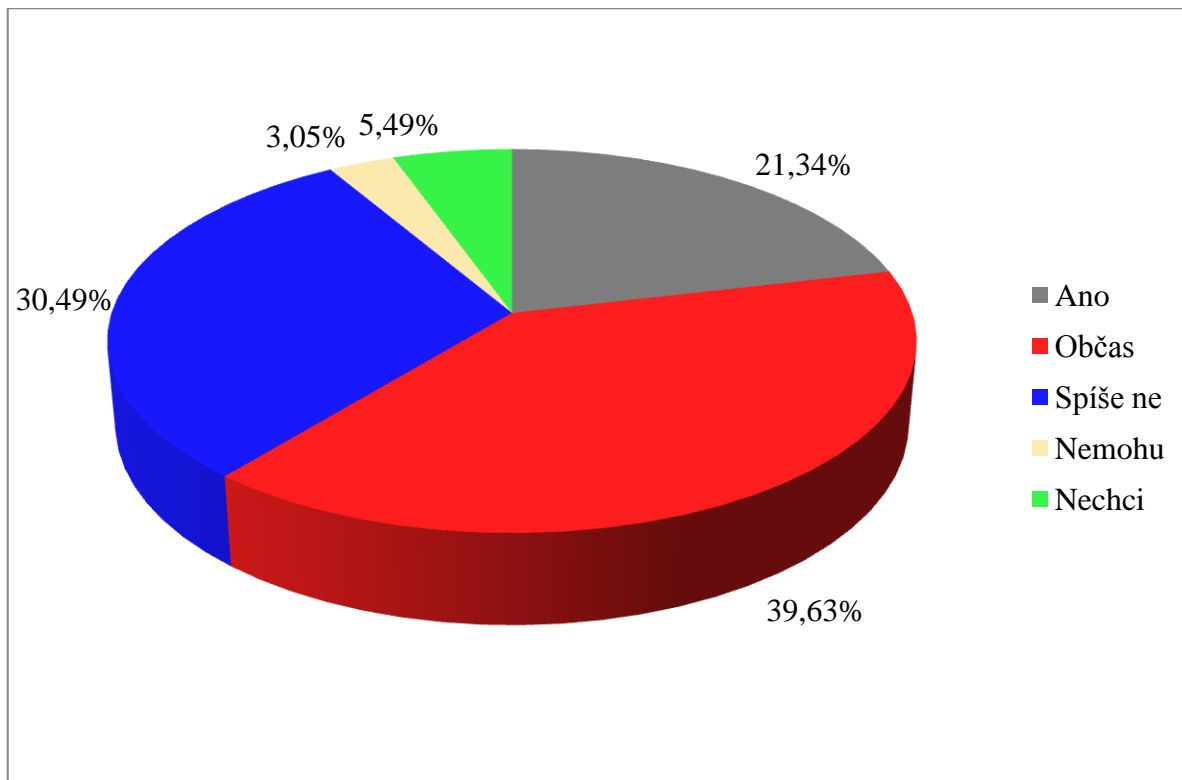
Otázka 5. Přispívá Vám váš zaměstnavatel na celoživotní vzdělávání?

Obr. 1 Graf - příspěvky od zaměstnavatele

Zaměstnavatel nepřispívá 83 respondentům (50,61 %), občas zaměstnavatel přispěje 46 respondentům (28,05 %) a 35 respondentům (21,34 %) zaměstnavatel přispívá na celoživotní vzdělávání.

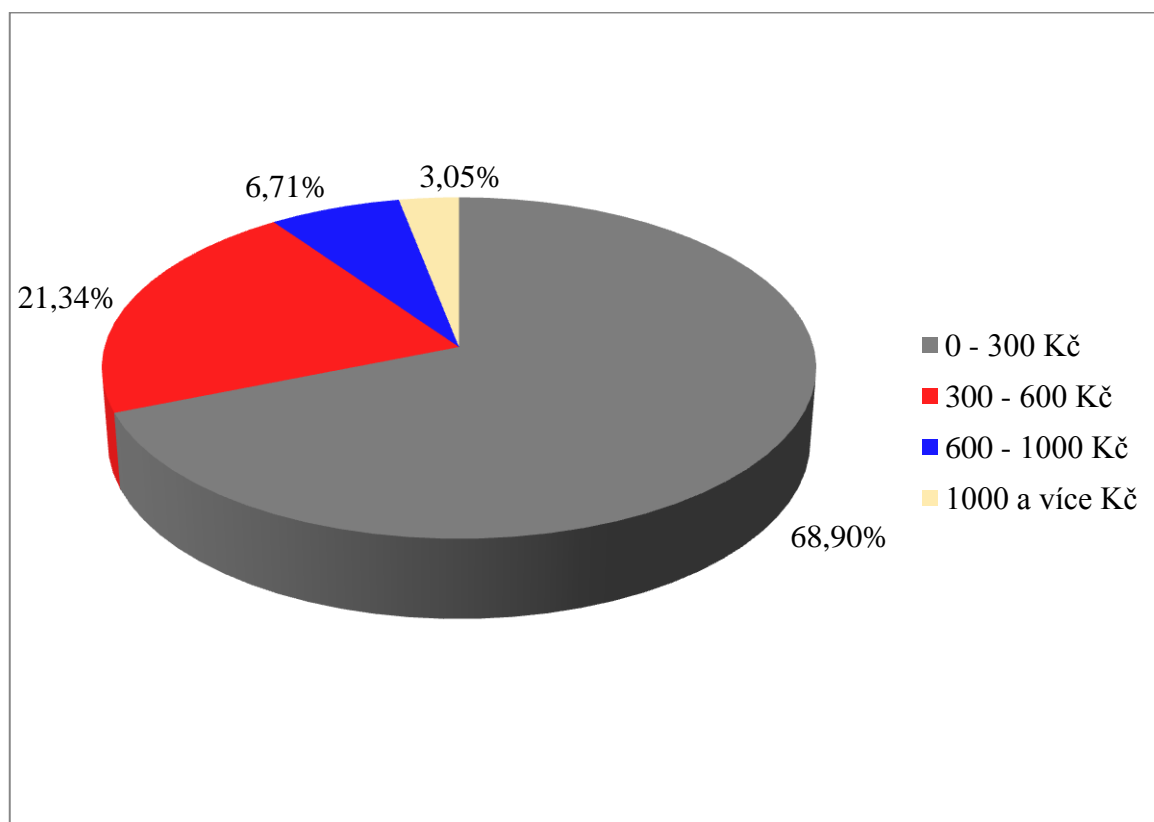
Otázka 6. Jste ochotna hradit si celoživotní vzdělávání sama?

Obr. 2 Graf - ochota respondentů hradit si celoživotní vzdělávání

Občasné hrazení výloh celoživotního vzdělávání nevadí 65 respondentům (39,63 %), 50 respondentů (30,49 %) odpovědělo, že si spíše nechtějí celoživotní vzdělávání hradit. Výlohy spojené s celoživotním vzděláváním je ochotno plně hradit 35 respondentů (21,34 %), 9 respondentů (5,49 %) uvedlo, že si nechtějí hradit celoživotní vzdělávání a na doplňující otázku, proč si nechtějí hradit celoživotní vzdělávání odpovídali následovně: „Když je celoživotní vzdělávání dáno zákonem, tak by vzdělávací akce měly být zdarma nebo by je měl hradit zaměstnavatel, který vyžaduje od svých zaměstnanců registraci.“ Další často uváděnou odpovědí bylo: „Platy sester nejsou velké, proto není spravedlivé hradit si tyto výlohy.“ Celoživotní vzdělávání si nemůže hradit 5 respondentů (3,05 %), jako důvod uváděli nedostatek financí, protože jsou na rodičovské dovolené.

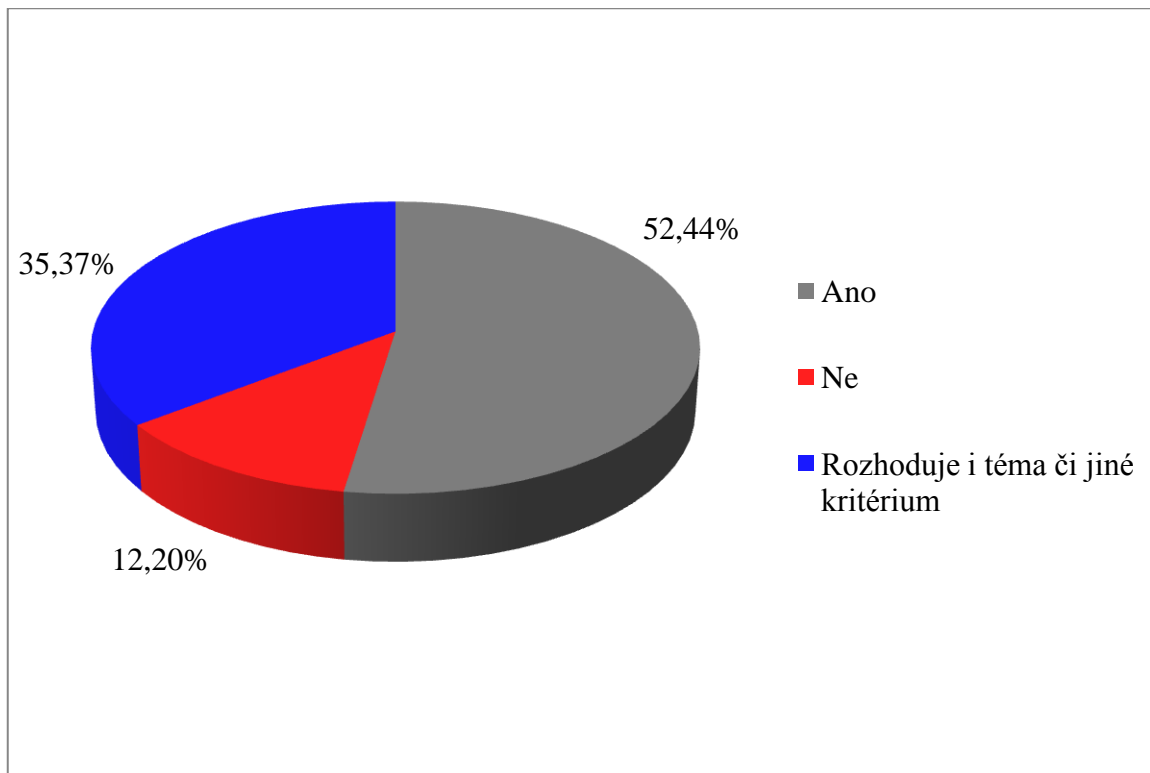
Otázka 7. Jakou nejvyšší částku byste zaplatila za jednu přednášku započtenou do celoživotního vzdělávání?

Obr. 3 Graf - nejvyšší částka za 1 přednášku

Do 300 Kč je ochotno zaplatit 113 respondentů (68,90 %), 35 respondentů (21,34 %) by zaplatilo do 600 Kč, 9 respondentů (6,71 %) uvedlo, že by zaplatili až 1000 Kč a nad 1000Kč by do přednášky zainventovalo 5 respondentů (3,05 %).

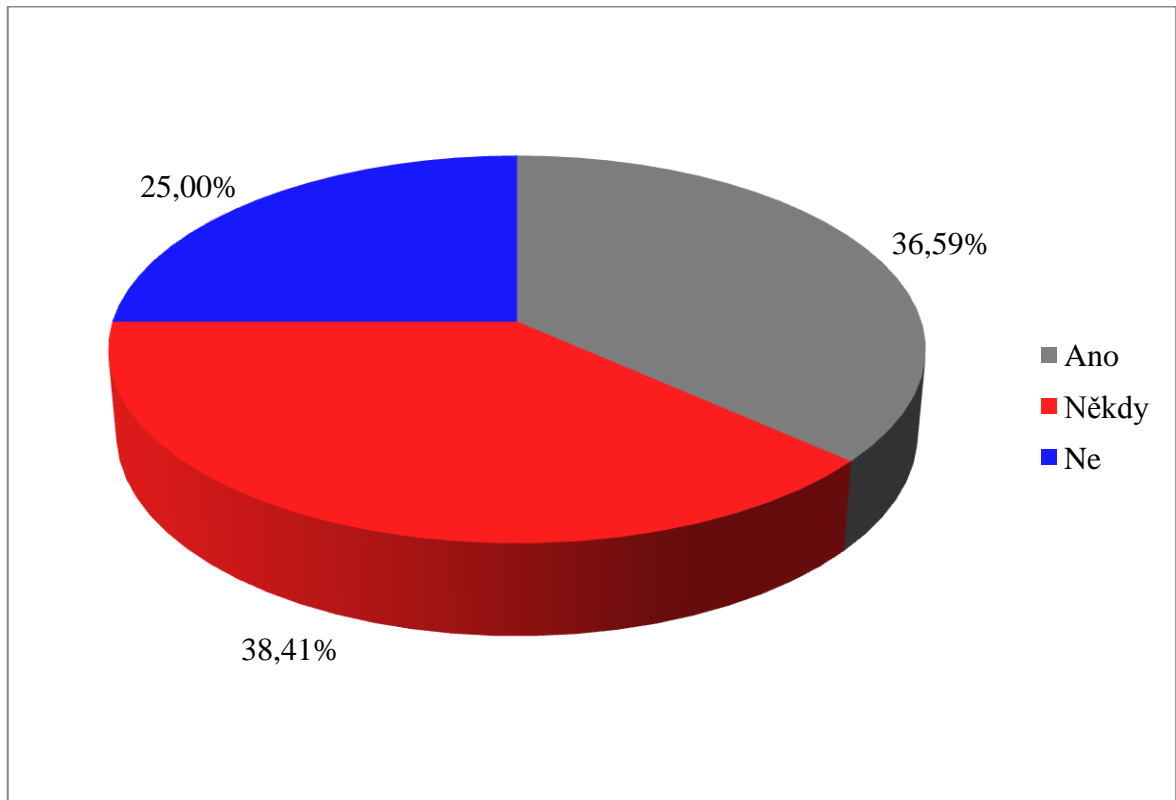
Otázka 8. Vybíráte si formu celoživotního vzdělávání dle časové náročnosti?

Obr. 4 Graf - výběr přednášky dle časové náročnosti

Časová náročnost formy celoživotního vzdělávání je rozhodujícím kritériem u 86 respondentů (52,44 %), u 58 respondentů (35,37 %) rozhoduje i jiné kritérium. Nejčastěji uváděli téma, kvalitu přednášejícího, cenu přednášky, použitelnost v jejich profesním životě a místo konání (jak je vzdáleno od bydliště). Podle časové náročnosti si formu celoživotního vzdělání nevybírá 20 respondentů (12,20 %).

Otázka 9. Poskytne Vám zaměstnavatel volno (dovolená, neplacené volno) na akce celoživotního vzdělávání (přednášky, semináře...)?

Obr. 5 Graf - volno poskytnuté respondentům od zaměstnavatele

Zaměstnavatel poskytne volno jen někdy 63 respondentům (38,41 %), 60 respondentům (36,59 %) zaměstnavatel poskytne volno na akce celoživotního vzdělávání a 41 respondentů (25,00 %) musí akce celoživotního vzdělávání navštěvovat ve svém volném čase.

Otázka 10. Vyjdou Vám vstříc na pracovišti, když chcete jít na vzdělávací akci?

Tab. 3 Ochota uvolnit respondenty z pracoviště

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano, po předchozí domluvě s nadřízeným	80	48,78
Ano, když za sebe najdu zástup	28	17,07
Vždy	25	15,24
Občas	20	12,20
Ne	11	6,71
Počet respondentů	164	100,00

Na pracovišti vyjdou vstříc 80 respondentům (48,78 %), pokud se předem domluví s nadřízeným, 28 respondentů uvolní (17,07 %), když si za sebe najdou zástup a 25 respondentů (15,24 %) je uvolněno vždy. Odpověď „občas“ zahrlo 20 respondentů (12,20 %) a 11 respondentům na pracovišti nevyjdou vstříc (6,71 %).

Podle výsledku by se dalo usuzovat, že většina sester je uvolněna z pracoviště na akce celoživotního vzdělávání a to 133 respondentů (81,09 %).

Otázka 11. Jaké výhody vidíte v registraci?

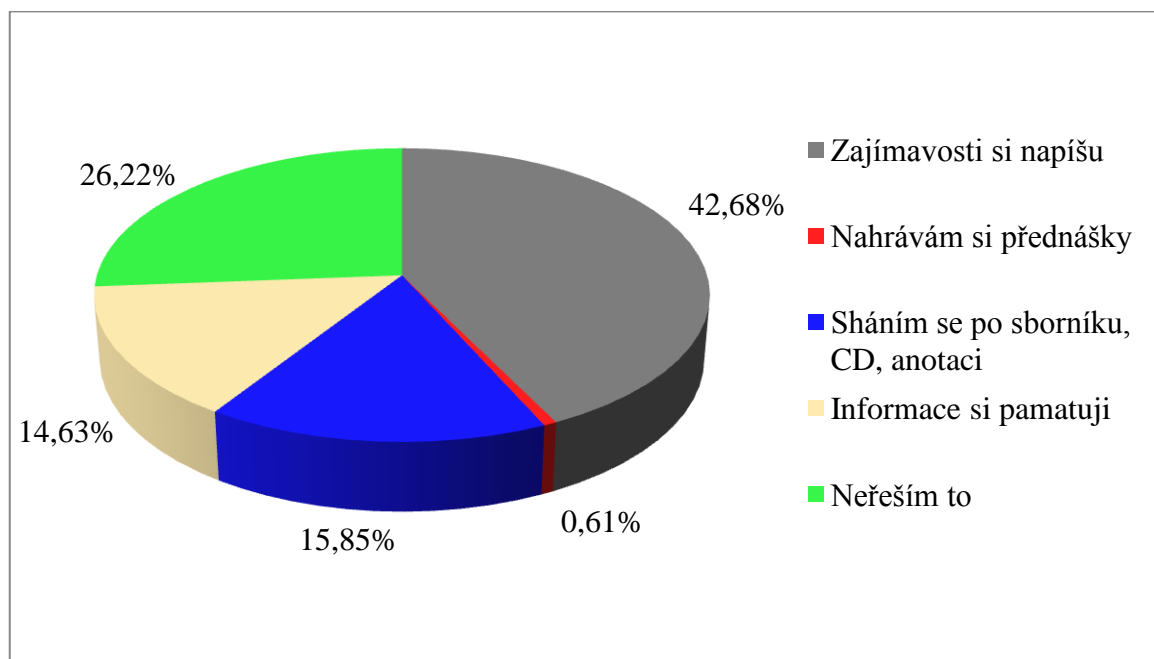
Seřad'te výhody pomocí čísel 1 – 5, přičemž 1 je největší výhoda a 5 nejmenší výhoda.

Tab. 4 Výhody registrace

	1 bod	2 body	3 body	4 body	5 bodů	Celkový počet
Samostatnost v práci	62	31	29	21	21	400 bodů
Lépe najdu zaměstnání	50	42	37	16	19	404 bodů
Nové poznatky	28	33	48	30	25	483 bodů
Finanční přínos	39	25	30	23	47	506 bodů
Zvýšení prestiže a kompetencí	26	22	35	29	52	551 bodů

Jako největší výhodu registrace považuje výzkumný vzorek 164 respondentů, že mohou pracovat samostatně (400 bodů) a snadněji najdou zaměstnání s Osvědčením (404 bodů). Pak následovalo získávání nových poznatků z ošetrovatelství a medicíny (483 bodů). Mezi nejmenší výhody registrace respondenti uváděli finanční přínos (506 bodů) a zvýšení prestiže a kompetencí (551 bodů).

Otázka 12. Jak si uchovááte získané informace v rámci celoživotního vzdělávání?

Obr. 6 Graf - uchovávání získaných informací

Zajímavosti z přednášek si napíše 70 respondentů (42,68 %), 43 respondentů to neřeší (26,22 %), 26 respondentů (15,85 %) se shání po sborníku, CD či anotaci z přednášky a 24 respondentů (14,63 %) si nepotřebuje nic zaznamenávat, protože si informace pamatují. Přednášku si nahrává 1 respondent (0,61 %).

Otázka 13. Využíváte v praxi informace, které jste získali v rámci celoživotního vzdělávání?

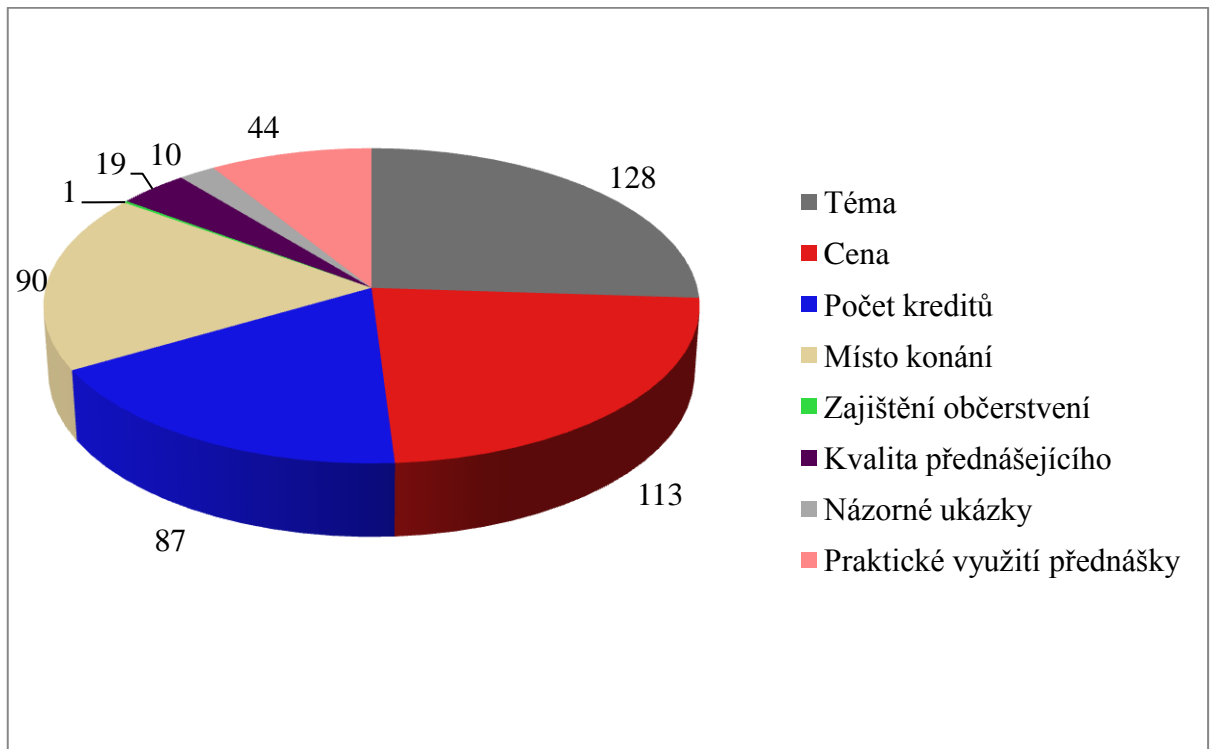
Tab. 5 Využití informací v praxi

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	142	86,59
Ne	22	13,41
Počet respondentů	164	100,00

Informace získané v rámci celoživotního vzdělávání využívá v praxi 142 respondentů (86,59 %) a pouze 22 respondentů uvedlo, že tyto informace nevyužívá (13,41 %). Respondenti informace získané v rámci celoživotního nepřevádějí do praxe, protože ne vždy je absolvovaná přednáška z oboru, ve kterém respondent pracuje. Další příčinou nevyužívání informací v praxi jsou finanční důvody či nesouhlas vedoucího pracovníka anebo nízká kvalita získaných informací.

Otázka 14. Vyberte kritérium výběru přednášky, semináře, atd.?

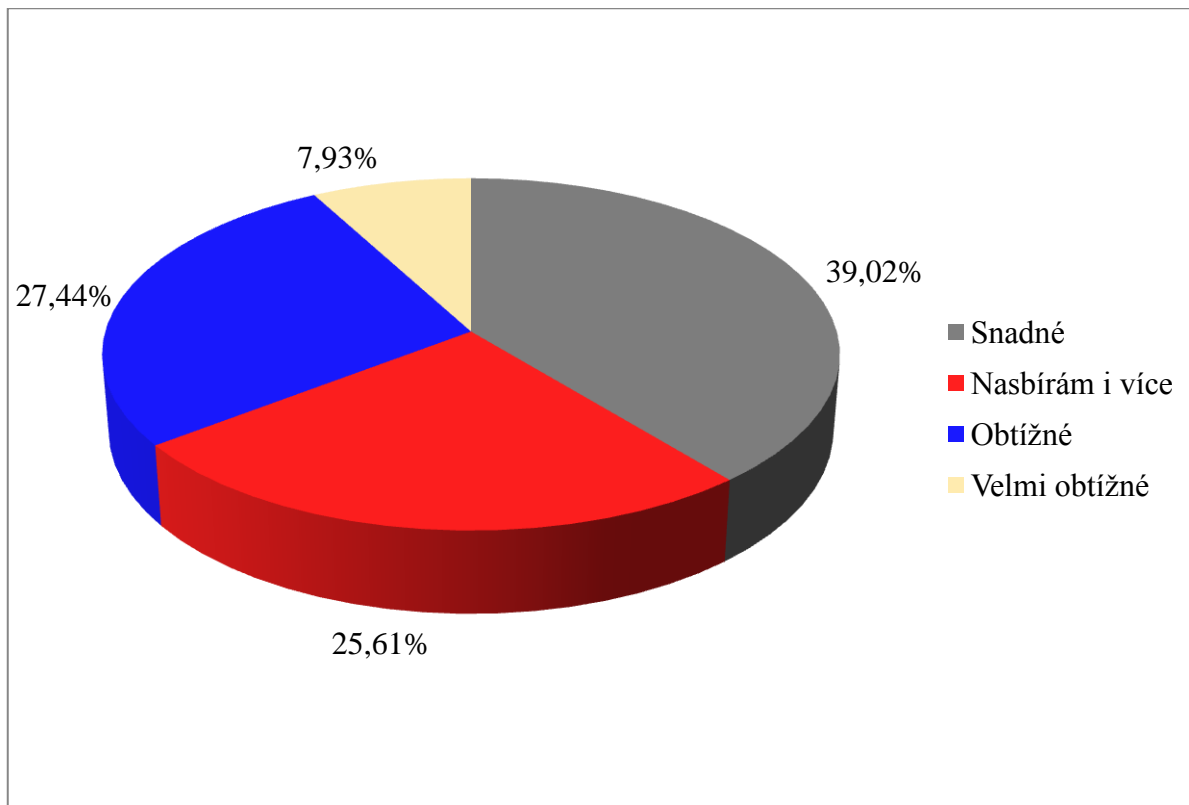
Vyberte pouze 3 kritéria.

Obr. 7 Graf - kritéria výběru přednášky

Důležitým kritériem respondentů pro výběr přednášky je téma, které označili 128x, cena přednášky byla označena 113x a místo konání akce, které označili 90x. Mezi další kritéria výběru přednášky patří dle respondentů počet získaných kreditů za přednášku, které označili respondenti 87x, praktické využití přednášky 44x, kvalita přednášejícího 19x, názorné ukázky 10x. Na poslední místo zařadily sestry zajištění občerstvení, označené 1x.

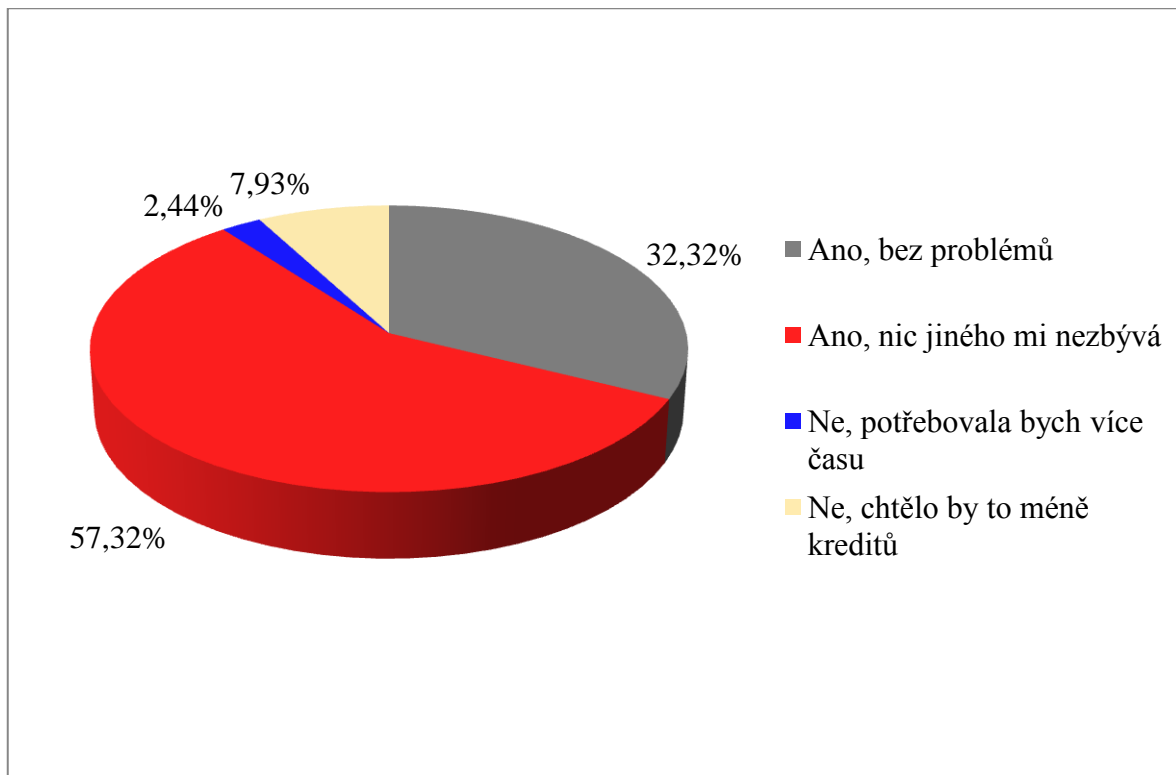
Otázka 15. Získání 40 kreditů za dané registrační období je pro Vás:

Obr. 8 Graf - obtížnost získání 40 kreditů za 1 registrační období

Získání 40 kreditů je snadné pro 64 respondentů (39,02 %). Pro 45 respondentů (27,44 %) je získání kreditů obtížné, 42 respondentů (25,61 %) nasbírání i více kreditů a velmi obtížné je nasbírání kreditů pro 13 respondentů (7,93 %).

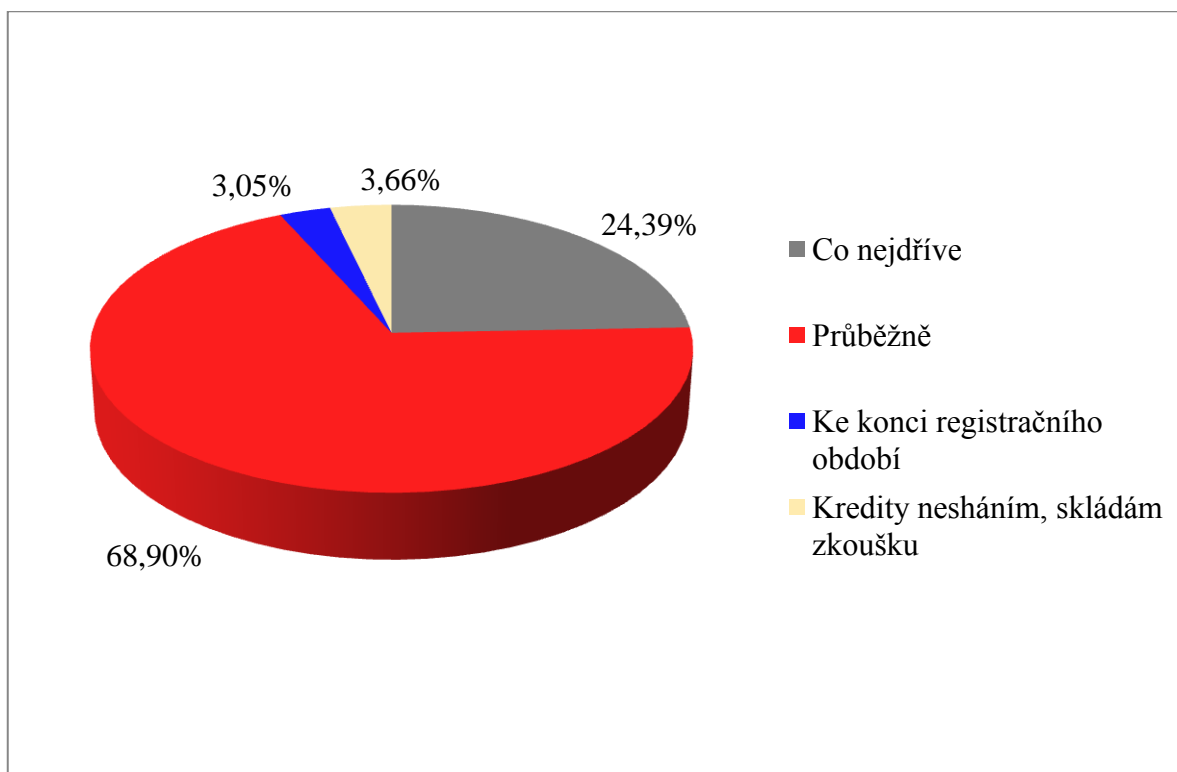
Otázka 16. Je pro Vás získání 40 kreditů reálné?

Obr. 9 Graf – Splnitelnost získání kreditů za jedno registrační období

94 respondentů (57,32 %) uvedlo, že jim nic jiného nezbyvá, když chtějí registraci. Nasbírání kreditů nedělá problém 53 respondentům (32,32 %), 13 respondentů (7,93 %) uvedlo, že by chtěli menší počet kreditů a 4 respondenti by potřebovali více času na získání požadovaných kreditů (2,44 %).

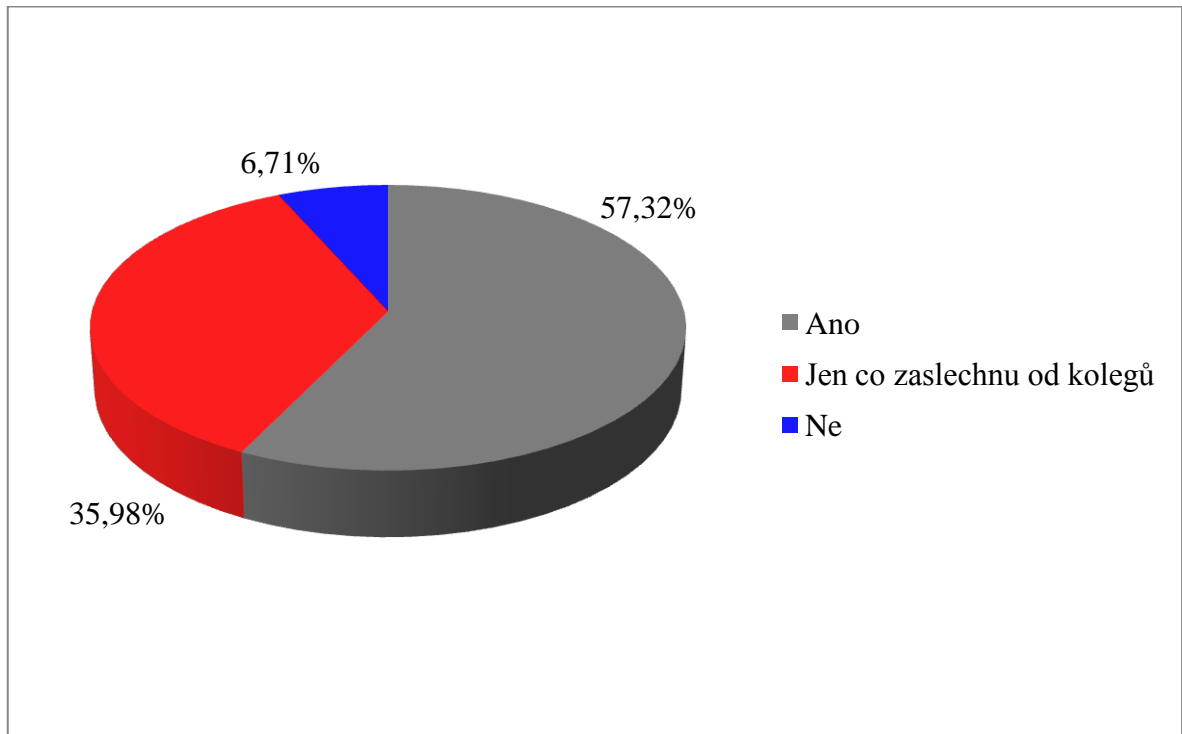
Otázka 17. Kdy začínáte se „sběrem“ kreditů?

Obr. 10 Graf - sběr kreditů

Kredity sbírá průběžně 113 respondentů (68,90 %), 40 respondentů (24,39 %) chce mít kredity sesbírané co nejdříve. Zkoušku skládá 6 respondentů (3,66 %) a ke konci registračního období se kredity snaží získat 5 respondentů (3,05 %).

Otázka 18. Sledujete novinky týkající se změn kreditového ohodnocení jednotlivých forem celoživotního vzdělávání?

Obr. 11 Graf - sledování novinek v kreditovém systému

Aktivně se zajímá o změny v kreditovém systému 94 respondentů (57,32 %) a 59 respondentů (35,98 %) ví o změnách jen to, co zaslechnou od svých kolegů. Změny v počtech kreditů nezajímá 11 respondentů (6,71 %).

Otázka 19. Co byste chtěl/a od zaměstnavatele za registraci?

Ohodnoťte jednotlivé položky číslem 1, 2, 3 – 1 – chci, 2 – občas, 3 – nevyžadují.

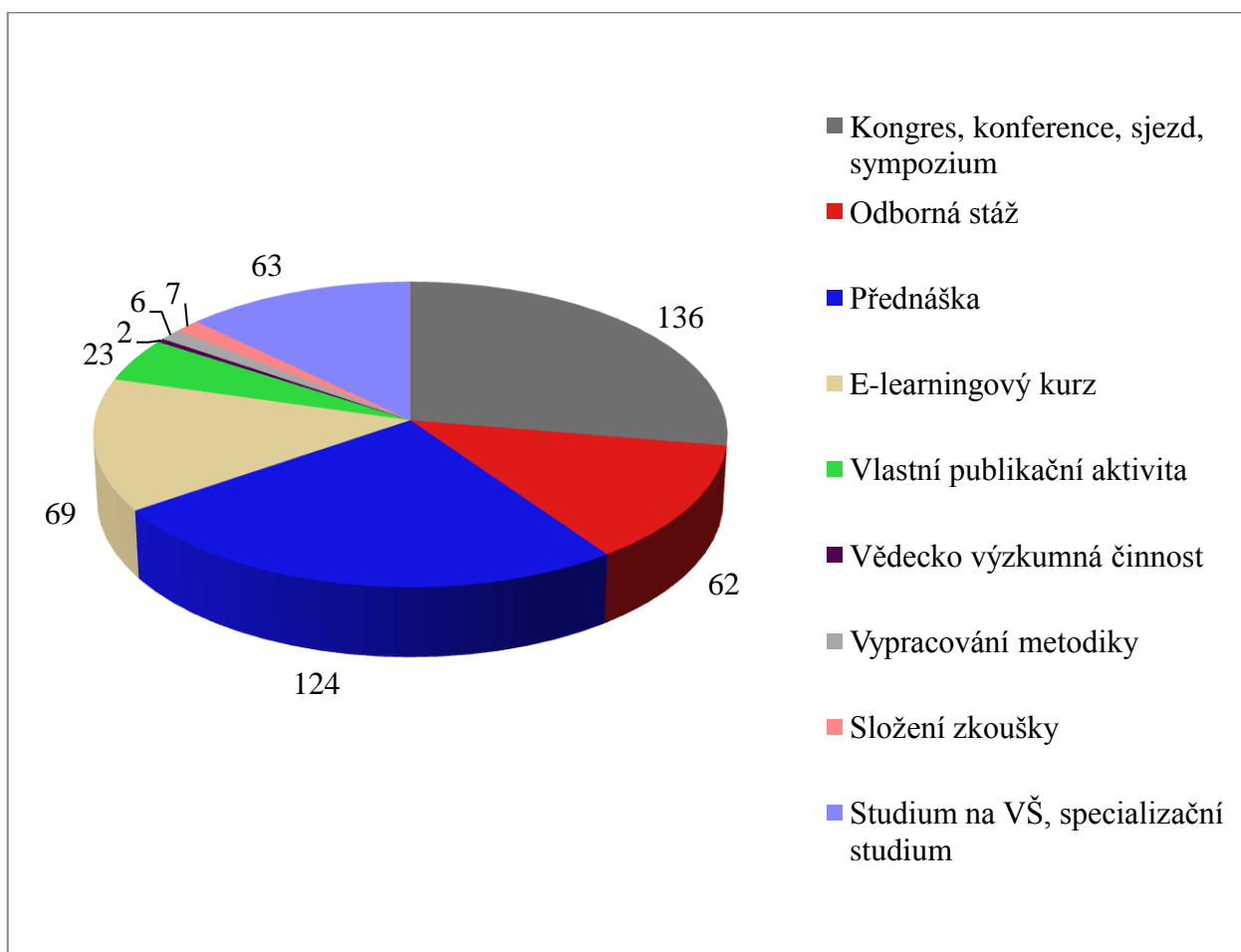
Tab. 6 „Odměna“ za registraci

	1 bod	2 body	3 body	Celkový počet
Lepší platové ohodnocení za registraci	120	23	21	229 bodů
Placené volno (na akce celož. vzdělávání)	97	42	25	256 bodů
Zaplatit přednášky, semináře,...	87	56	21	262 bodů
Pořádání vzdělávacích akcí	75	53	36	289 bodů
Možnost realizace poznatků	60	64	40	308 bodů
Jednorázový příspěvek od zaměstnavatele	41	44	79	366 bodů

Respondenti by chtěli být za držení osvědčení lépe platově ohodnoceny (229 bodů), přáli by si od zaměstnavatele placené volno na akce celoživotního vzdělávání (256 bodů). Respondenti by dále seřadili položky následovně: pořádání vzdělávacích akcí (289 bodů), možnost realizace poznatků z akcí celoživotního vzdělávání (308 bodů) a jednorázový příspěvek od zaměstnavatele (366 bodů).

Otázka 20. Jakou formu celoživotního vzdělávání preferujete?

Vyberte pouze 3 z nabídky.

Obr. 12 Graf – preferované formy celoživotní vzdělávání

Respondenti nejčastěji navštěvují kongresy, konference, sjezdy a symposia, které byly označeny 136x, další aktivitou sester v celoživotním vzdělávání jsou přednášky označené 124x. Třetí oblíbenou aktivitou získání kreditů je e-learningový kurz, který respondenti označili 69x. Studium na VŠ a specializační studium 63x, absolvování odborné stáže bylo označeno 62x a publikační činnost 23x. Mezi nejméně označované formy celoživotního vzdělávání patří skládání zkoušky označené 7x, vypracování metodiky 6x a na posledním místě se umístila vědecko výzkumná činnost označená 2x.

Otázka 21. Zde se můžete vyjádřit k tématu registrace:

V poslední otázce se mohli respondenti vyjádřit k tématu registrace. Některé vybrané odpovědi uvádím níže.

Pozitivní odpovědi:

„Registrace je potřebná věc zvyšující prestiž našeho povolání, které by mělo být mnohem lépe ohodnoceno.“

„Registrace je určitě výborný nápad jak zvyšovat naši kvalifikaci, ale obtížná při mateřské dovolené.“

„ Nejsm proti celoživotnímu vzdělávání, je to potřebné, ale ne za takových podmínek, jako je nastaveno v ČR.“

Negativní odpovědi:

„Nelíbí se mi cena registrace, 40 kreditů stojí hodně peněz, vzhledem k našim platům. Registrovaná sestra není žádná prestiž. Stále je to sestra a lidem je jedno, zda je registrovaná, pokud vše zvládá a je milá.“

„Jsem registrovaná sestra, studuji VŠ, zaměstnavatel mě předem upozornil, abych po skončení studia nepočítala se zvýšením platu ani kompetencí, tak nevím k čemu to bude.“

„Zbytečná komplikace, celoživotní vzdělávání je nutnost, ale dalo by se to realizovat i jinak, daleko více mi dají odborné semináře, zaměřené přímo na problematiku ARO.“

„Beru, že se musíme vzdělávat, je to nutné. Vše jde dopředu. Myslím si, že je to pouze tahání peněz z kapes, kdo chce tak pojede na různé akce. Některé věci jsou opravdu moc zajímavé, poučné, ale co by se nám líbilo/hodilo, tak nám zaměstnavatel nekoupí.“

„Nastavení registrace nepovažuji za optimální.“

„Myslím si, že registrace je naprostá zbytečnost, která akorát živí bujný administrativní aparát.“

„Myslím si, že registrace nemá absolutně žádný význam ani pro sestry ani pro pacienty. To že je někdo registrovaný, nezaručuje, že je chytrý a výborně zvládá svoji práci.“

„Pro matku samoživitelku je obtížné získat dostatek kreditů jak časově, tak finančně, pokud si vše musí hradit sama a věnovat volný čas.“

„Registraci bych zrušila a dále by vzdělával sestry zaměstnavatel pomocí svých seminářů na různá témata, tím se nejvíc naučí, poučí, ušetří čas i peníze.“

12 DISKUZE

Stanovené výzkumné cíle a záměry byly na základě mého dotazníkového šetření potvrzeny či vyvráceny.

Výzkumný záměr 1

„75% dotazovaných všeobecných sester bude udávat, že si hradí finanční výlohy celoživotního vzdělávání a registrace samy.“

K ověření tohoto výzkumného záměru jsem provedla rozbor otázek dotazníku 5, 6, 7, 14, 19, 21. V těchto otázkách se zaměřuji na to, zda si respondenti hradí celoživotní vzdělávání sami, zda jim přispívá zaměstnavatel, dále jestli je cena rozhodující při výběru přednášky, vzdělávacího kurzu atd. Analýzou těchto otázek jsem dospěla k závěru: Z celkového počtu 164 respondentů přispívá zaměstnavatel 35 respondentům (21,34 %), občas přispěje zaměstnavatel 46 respondentům (28,65 %) a u 83 respondentů (50,61 %) se zaměstnavatel finančně nepodílí na jejich celoživotním vzdělávání.

Respondenti jsou ochotni hradit si celoživotní vzdělávání sami (60,97 % respondentů odpovědělo ano a občas) i když přiznávají, že je to pro ně náročné. Jako nejvyšší částku, kterou by zaplatili za jednu přednášku započtenou do celoživotního vzdělávání, uváděli respondenti do 300 Kč (68,90 % respondentů). Cena přednášky či vzdělávacího kurzu patří mezi jedno z hlavních kritérií výběru (2. místo - označeno 113x). Dále z výzkumu vyplynulo, že respondenti by si přáli od zaměstnavatele placené volno na akce celoživotního vzdělávání (2. Místo - 256 bodů).

Z této analýzy vyplývá, že se výzkumný záměr nepotvrdil. Zaměstnavatel nějakým způsobem podporuje 81 respondentů (49,39 %), naopak 83 respondentů (50,61 %) si výlohy spojené s celoživotním vzděláváním hradí samo. Respondenti uváděli, že finanční náročnost celoživotního vzdělávání a registrace je vysoká. Také by uvítali větší podporu ze strany zaměstnavatele.

Porovnám – li své výsledky s výzkumem Mgr. Bubníkové a kol. z roku 2007, mohu konstatovat, že zaměstnavatelé začali více přispívat respondentům na celoživotní vzdělávání. Z výzkumu z roku 2007 vyplynulo, že zaměstnavatel podporuje finančně 14 % sester a 37 % sester uvedlo, že je zaměstnavatel uvolňuje na akce celoživotního vzdělávání a čas strávený

na těchto akcích jim započítá, jako by byla sestra v zaměstnání. Výzkum Mgr. Bittnerové z roku 2009 uvádí, že zaměstnavatel podporuje finančně sestry pouze v 17,5 % případech.

Výzkumný záměr 2

„51% dotazovaných všeobecných sester bude uvádět, že si akce celoživotního vzdělávání vybírají dle časové náročnosti.“

K hodnocení toho výzkumného záměru jsem došla analýzou otázky 8, kde uvedlo 86 respondentů (52,44 %), že si formu celoživotního vzdělávání vybírají dle časové náročnosti. Dále rozborem otázky 14, kde místo konání semináře, přednášky patřilo mezi důležitá kritéria výběru - umístilo se na 3. místě, označeno 90x. Z toho vyplývá, že respondentům záleží na tom, jak dlouho potrvá cesta na přednášku a zpět.

Na základě odpovědí na tyto otázky se mi výzkumný záměr potvrdil. Není možné provést srovnání s výsledky již publikovaných výzkumů.

K vyhodnocení tohoto výzkumného záměru jsem využila doplňujících otázek 9 a 10. Otázka 9 uvádí, že zaměstnavatel poskytne volno (dovolená, neplacené volno) 60 respondentům (36,59 %) na akce celoživotního vzdělávání. 63 respondentů (38,41 %) v této otázce uvedlo, že je ze zaměstnání uvolněno občas. Respondenti uvedli v otázce 10, že nemají obtíže s uvolněním z pracoviště kvůli akcím celoživotního vzdělávání. Pouze 11 respondentů (6,71 %) není uvolněno z práce.

Doplňující otázku 9 mohu porovnat s výzkumem Mgr. Bubníkové a kol. z roku 2007. Je zde uvedeno, že 37 % sester zaměstnavatel uvolňuje a akci jim započítá jako by byla sestra v zaměstnání. Výsledek Mgr. Bubníkové a kol. je totožným s výsledkem našeho výzkumu. Naopak ve výzkumu Mgr. Bittnerové z roku 2009 autorka uvádí, že toto privilegium má pouze 17,5 % sester.

Výzkumný záměr 3

A) „70% dotazovaných všeobecných sester bude udávat, že příslušný počet kreditů získává průběžně během registračního období.“

K vyhodnocení tohoto záměru jsem analyzovala otázku 17. Průběžný sběr kreditů preferuje 113 respondentů (68,90 %).

Na základě této otázky se výzkumný záměr potvrdil. Není možné srovnání s výsledky již publikovaných výzkumů, tato oblast nebyla sledována.

B) „55 % dotazovaných všeobecných sester bude udávat, že získání 40 kreditů je snadné.“

Výzkumný záměr B se potvrdil na základě otázky 15. Pro 64 respondentů (39,02 %) je nasbírání 40 kreditů snadné a 42 respondentů (25,61 %) nasbírání i více kreditů. Dále otázka 16 ukázala, že 94 respondentů (57,32 %) nasbírání příslušný počet kreditů a 53 respondentů (32,32 %) nasbírání dané kredity bez problémů.

V dotazníku Mgr. Bubníkové a kol z roku 2007 je uvedeno: „*Otázka, zda je pro sestry snadné získávat kreditní body, rozdělila sestry na dvě poloviny. Polovina sester se domnívá, že je velice obtížné získat kredity, naopak druhá polovina se domnívá, že jim to nedá takovou práci.*“ (Bubníková H. a kol., 2007, s. 19). Ve srovnání s výsledky našeho výzkumu, kde uvedlo 106 respondentů (64,63 %), že nasbírání kreditů bez obtíží, jsou výsledky podobné.

Výzkumný záměr 4

„Dotazované všeobecné sestry budou uvádět, že největší výhody celoživotního vzdělávání a registrace jsou: možnost pracovat samostatně bez odborného dohledu a snazší nalezení nového zaměstnání.“

Při hodnocení tohoto výzkumného záměru jsem využila otázky 11. Respondenti viděli jako největší výhody registrace samostatnost v práci a snazší nalezení pracovního místa (1. místo - 400 bodů, 2. místo - 404 bodů). Nejmenší výhodu z daných možností viděli respondenti ve zvýšení prestiže a kompetencí (5. Místo - 551 bodů).

Tento výzkumný záměr se mi potvrdil. Ve výzkumu Mgr. Bubníkové a kol. respondenti uváděli, že největší výhody registrace jsou práce bez odborného dohledu, podpora vzdělávání, vyšší prestiž povolání.

Při srovnávání výsledků našich výzkumů je evidentní, že respondenti vidí výhodu v samostatnosti v práci a naopak moji respondenti nespátřují výhodu ve zvýšení prestiže

a kompetencí. Mgr. Bubníková uvádí, že její dotazované sestry vidí výhodu v podpoře vzdělávání. I s tímto závěrem se náš výzkum ztotožňuje a to na základě rozboru otázek 11, 12 a 13.

V otázce 11 zařadili respondenti získávání nových poznatků na 3. místo (483 body). V otázce 12 uvedlo 70 respondentů (42,68 %), že si zajímavé informace z přednášek zapíše a 26 respondentů (15,85 %) se shání po sborníku, CD či anotaci. V otázce 13 aplikuje 142 respondentů (86,59 %) získané informace na akcích celoživotního vzdělávání do praxe. Z toho vyplývá, že respondenti mají zájem o nejnovější informace z ošetrovatelství a medicíny a snaží se je uvádět do praxe.

ZÁVĚR

Vzdělávání sester nekončí získáním odborné způsobilosti, ale pokračuje celoživotním vzděláváním. Tato bakalářská práce měla za úkol zjistit, zda je registrace pro sestry přínosem nebo zátěží.

Na základě výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že sestry (respondenti) vidí v registraci výhody, např. samostatnou práci a získávání aktuálních poznatků z oblasti ošetrovatelství popřípadě medicíny. Sestry se tyto získané informace snaží uvádět do praxe (86,59 % respondentů).

Sestry sbírají kredity průběžně během registračního období (68,90 %) a nenechávají takto důležitou věc na konec tohoto období. Získání 40 kreditů za dané období nedělá sestrám větší potíže (64,63 %).

Druhou stranou registrace je pro sestry vysoká finanční a časová náročnost. Velmi vysokou finanční náročnost uvádějí především matky samoživitelky. Mnohdy si sestry nevybírají přednášky dle tématu, které by chtěly absolvovat, ale podle ceny přednášky a místa konání. Zaměstnavatel ve většině případů sestry na akce celoživotního vzdělávání uvolňuje (75 %) a snaží se je finančně podporovat (49,39 %). Sestry by si přály od zaměstnavatele větší finanční účast při akcích v zájmu celoživotního vzdělávání.

Při vyhodnocování dotazníku jsem si povšimla, že respondenti s dlouholetou praxí upřednostňují jiná kritéria výběru přednášek než respondenti s krátkou praxí. Respondenti s dlouholetou praxí upřednostňují: téma, kvalitu přednášejícího a zaměření přednášky a semináře na praktické využití, respondenti s krátkou praxí vybírají přednášku, seminář dle ceny, bodového ohodnocení a místa konání. Rozdílný byl také výběr upřednostňovaných akcí celoživotního vzdělávání u respondentů se SZŠ a respondentů s vysokoškolským vzděláním. Respondenti se SZŠ preferují: kongres, konference, sjezd, sympozium, přednášky a studium na VŠ a specializační studium. Respondenti s vysokoškolským vzděláním volí především kongres, konferenci, sjezd, sympozium, odbornou stáž a e-learningový kurz. Těmito rozdíly se zde nezabývám (uvádím pouze přehled rozdílnosti odpovědí), protože to nebylo záměrem mé bakalářské práce, ale možná by si zasloužily bližší prozkoumání. Toto téma by patrně mohlo být námětem k vypracování jiné bakalářské práce.

Z provedeného výzkumu se domnívám, že sestry přijaly registraci jako nedílnou součást své profese. Celoživotní vzdělávání je pro sestry důležité k jejich odbornému růstu.

Ošetrovatelství je velmi dynamická věda, tudíž není možné, aby sestra, která pracuje ve zdravotnictví např. 50 let, využívala stále informace, které získala na SZŠ.

Téma registrace je tématem neustále aktuálním, takto lze usuzovat na základě velkého množství vyplněných internetových dotazníků (203), které se mi nashromáždily za jeden týden. Potvrzuje to i osobní zkušenost při rozhovorech se sestrami, které velmi zainteresovaně hovořily o tomto tématu.

Doufám, že změny zákona č. 96/2004 Sb., které právě procházejí přijímacím řízením ve vládě, přispějí k větší spokojenosti a motivovanosti sester pro další vzdělávání.

SOUPIS BIBLIOGRAFICKÝCH CITACÍ

1. Česká asociace sester. *Kreditní komise* [online]. 2011 [cit. 2011-01-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.cnaa.cz/prezidium/komise-pri-prezidiu/kreditni-komise>>.
2. Česká lékařská komora. *Celoživotní vzdělávání lékařů*. [online]. 2006 [cit. 2011-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.clk.cz/oldweb/zakpred/predpis16.html>>.
3. Česko. Zákon č.96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)[online]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004 [cit. 2010-08-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.nconzo.cz/web/registr>>.
4. BITTNEROVÁ, Z. Postoj sester k „registraci“ v ČR. *Sestra*. 2009, roč. 19, č. 10, s. 22-23. ISSN 1210-0404.
5. BUBNÍKOVÁ, H. Názor sester na registraci. *Sestra*. 2007, roč. 17, č. 10, s. 19-20. ISSN 1210-0404.
6. HOFŠTETROVÁ - KNOTKOVÁ, M. Něco málo o historii vzdělávání a registrace. *Florence*, 2006, roč. 2, č. 12, s. 15. ISSN 1801-464X.
A) Jak je to s kredity. *Sestra*. 2008, roč. 17, č. 5, s. 16. ISSN 1210-0404.
B) Jak se registrují slovenské sestry a porodní asistentky. *Florence*. 2008, roč. 4, č. 1, s. 13. ISSN 1801-464X.
- BARÁKOVÁ, D.; TONNEROVÁ, D.; MAHDAL, R. Rok 2009 rokem 5. výročí vzniku Registru zdravotnických pracovníků. *Sestra*. 2010, roč. 20, č. 1, s. 19 – 20. ISSN 1210-0404.
- ZEMANOVÁ, K. Systémy registrace a vzdělávání sester v zahraničí. *Florence*. 2007, roč. 3, č. 5, s. 207-208. ISSN 1801-464X.
7. HRADILOVÁ, I. Úskalí registrace sester aneb Hon za kredity. *Sestra*. 2006, roč.16, č.9, s. 7. ISSN 1210-0404.
8. KAFKOVÁ, V. *Z historie ošetrovatelství*. 1. vyd. Brno : Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1992. ISBN 80-7013-123-3.
9. MASTILIAKOVÁ, D. *Úvod do ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0429-9.

10. MERHAUT, T. *Systém kontinuálního vzdělávání lékařů*. [online]. Brno : OSL ČLK, 1999 [cit. 2011-02-13] Dostupný z WWW:
< <http://www.clkbrno.cz/index.php?&desktop=clanky&action=view&id=57>>.
11. MERHAUTOVÁ, I. Bez celoživotního vzdělávání se neobejdeme. *Sestra*. 2006, roč. 16, č. 5, s. 12. ISSN 1210-0404.
I. Celoživotní vzdělávání není pouze o kreditních bodech. *Sestra*. 2008, roč. 18, č. 10, s. 10. ISSN 1210-0404.
12. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Registrace *zdravotnických pracovníků* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2008 [cit. 2009-02-19]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Categories/67-registrace-zdravotnickychpracovniku>>.
13. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. *Informace o „malé novele“ zákona č. 96/2004 Sb.*[online] 2011 [cit. 2011-02-13]. Aktuality a důležité informace. Dostupný z WWW: <http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/informace-o-male-novele-zakona-c-sb_4620_3.html>.
14. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. *Vládní návrh*. [online] 2011 [cit. 2011-02-13]. Dostupný z WWW:
<<http://www.osetrovatelstvi.info/data/navrh-zakona-PS.pdf>>.
15. Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci NCO NZO. *Vše o kreditním systému po novelizaci 1. 2. 2010*. Brno, 2010. (leták)
16. Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. *Aktuality* [online], Brno: 2011.[cit. 2011-02-12].
Dostupný z WWW: <<http://www.nconzo.cz/web/guest/home>>.
17. PLEVOVÁ, I.; SLOWIK, R. *Vybrané kapitoly z historie ošetrovatelství*. 1. vyd. Ostrava : Repronis Ostrava, 2008. ISBN 978-80-7368-506-5.
18. POCHYLÁ, K. *České ošetrovatelství 1. 2. vyd.* Brno : NCO NZO, 2005. ISBN 57-857-05.
19. PROOPIUSOVÁ, D. *Registrace nelékařských zdravotnických pracovníků* [online]. Praha : Ministerstvo zdravotnictví, 2004 [cit. 2011-02-13]. Dostupný z WWW:
<http://osz.cmkos.cz/CZ/Z_tisku/Bulletin/10_2004/26.html>.
Registrace a konec přechodného období. *Sestra*. 2006, roč. 16, č. 5, s. 17. ISSN 1210-0404.

20. Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek. *Zákony* [online]. Bratislava: 2011 [cit. 2011-02-15]. Právne predpisy. Dostupný z WWW: < <http://www.sksapa.sk/20090314136/Z%C3%A1kony/pravne-predpisy.html>>.
21. STAŇKOVÁ, M. *Sestra – reprezentant profese*. 1. vyd. Brno : Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2002. ISBN 80-7013-368-6.
22. ŠKUBOVÁ, J.; CHVÁTALOVÁ, H. *SESTRA - O životní cestě ženy, která dala svému povolání nový smysl*. 1. vyd. Brno : NCO NZO, 2004. ISBN 80-7013-407-0.
23. ŠMÍDOVÁ, A. Registrace nelékařských zdravotnických povolání a její prodloužení. *Sestra*. 2010, roč. 20, č. 9, s. 20-21. ISSN 1210-0404.
24. VIDOVIČ, S. Registrace sester – potřeba, nebo nutné zlo. *Sestra*. 2006, roč. 16, č. 3, s. 10. ISSN 1210-0404.

SEZNAM ZKRATEK

ČAS – Česká asociace sester

ČLK – Česká lékařská komora

ČR – Česká republika

ČSČK – Československý červený kříž

Diplom – Diplom celoživotního vzdělávání lékařů

EU – Evropská unie

ICM – International Confederacion of Midwives - Mezinárodní rada porodních asistentek

ICN – International Council of Nursing - Mezinárodní rada sester

komora – Slovenská komora sester a porodních asistentek

MZ ČR – Ministerstvo zdravotnictví České republiky

NCO NZO – Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů

OSL – okresní sdružení lékařů

Osvědčení – Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu

Registr – Registr zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a hostujících osob

Stud. - studium

Z.z. – Zbierka zákonov – Sbíрка zákonů

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - Dotazník

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Pavla Peňázová, jsem studentka Fakulty zdravotnických studií Univerzity Pardubice a studuji 3. ročník oboru Všeobecná sestra.

Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na téma „Registrace sester je přínosem nebo zátěží“. Z nabídnutých možností vyberte odpověď, která se nejvíce přibližuje skutečnosti, a označte ji. Pokud bude otázka otevřená, zapište prosím Vaši odpověď hůlkovým písmem do označených polí. Jestliže bude možnost volby více odpovědí nebo řazení odpovědí otázek bude na tuto skutečnost předem upozorněno u dané otázky.

Dotazník je zcela anonymní a veškeré údaje budou použity pouze pro účely této bakalářské práce.

Děkuji za Vaši ochotu a čas.

Pavla Peňázová

1. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- SZŠ
- VZŠ
- specializační studium
- Vysoká škola
 - bakalářské
 - magisterské
 - doktorské

2. Délka Vaší praxe

- 0-6
- 7-12
- 13-18
- 19-24
- 25 a více

3. V jakém zdravotnickém zařízení pracujete

- Fakultní nemocnice
- Krajská nemocnice
- Okresní nemocnice
- Soukromé zdravotnické zařízení

4. Jste zaregistrován/a (osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu)

- ano
- ne

A. Jestliže jste odpověděli na předchozí otázku „ano“, vyplňte následující :

Na konci mého registračního období :

- obnovím svoji registraci
- nepodám novou žádost – důvod.....

B. Jestliže jste odpověděli na otázku č.3 „ne“, vyberte dále z následujících možností důvod:

- sbírám kredity
- mám podanou žádost
- uvažuji o tom, že se v budoucnu zaregistruji
- neuvažuji o registraci
- jsem po SZŠ nebo před důchodem

5. Přispívá Vám váš zaměstnavatel na celoživotní vzdělávání? (např. příspěvky z odborové organizace, placené volno, cestovní příkaz, jednorázový příspěvek)

- ano
- občas
- ne

6. Jste ochotna si hradit celoživotní vzdělávání sama?

- ano
- občas
- spíše ne
- nemohu, proč:.....
- nechci, proč:.....

7. Jakou nejvyšší částku by jste zaplatil/a za jednu přednášku započtenou do celoživotního vzdělávání?

- 0-300 Kč
- 300-600 Kč
- 600-1000 Kč
- 1000 a více Kč

8. Vybíráte si formu celoživotního vzdělávání dle časové náročnosti?

- ano
- ne
- rozhoduje i téma či jiné kritérium, jaké.....

9. Poskytne Vám zaměstnavatel volno (dovolená, neplacené volno) na akce celoživotního vzdělávání (přednášky, semináře,...)?

- ano
- někdy
- ne

10. Vyjdou Vám vstříc na pracovišti, když chcete jít na vzdělávací akci?

- vždy
- ano, po předchozí domluvě s nadřízeným
- ano, když za sebe najdu zástup
- občas
- ne

11. Jaké výhody vidíte v registraci?

(seřad'te výhody pomocí čísel 1-5, přičemž 1 je největší výhoda a 5 nejmenší výhoda)

- finanční přínos
- lépe najdu zaměstnání jako registrovaná sestra
- mohu pracovat samostatně
- získávání nových poznatků z medicíny a ošetrovatelství
- zvýšení prestiže, kompetencí

12. Jak si uchováváte získané informace v rámci celoživotního vzdělávání?

- zajímavosti si napíšu
- nahrávám si přednášky
- sháním se po sborníku, CD, anotaci z přednášky, semináře
- neřeším to
- nepotřebuji si nic zaznamenávat, informace si pamatuji

13. Využíváte v praxi informace, které jste získali v rámci celoživotního vzdělávání?

- ano
- ne, proč:.....

14. Co je pro Vás kritériem výběru přednášky, semináře atd.?

(vyberte pouze 3 kritéria)

☐ téma	☐ kvalita přednášejícího
☐ cena	☐ názorné ukázky
☐ bodové ohodnocení	☐ zaměření především na praktické využití v praxi
☐ místo konání	
☐ zajištění občerstvení	

15. Získat 40 kreditů za dané registrační období je pro Vás:

- snadné
- nasbírám i více kreditů
- obtížné
- velmi náročné

16. Je pro Vás získání 40 kreditů reálné?

- ano, bez problémů
- ano, nic jiného mi nezbyvá, když chci registraci
- ne, potřebovala bych více času
- ne, chtělo by to méně kreditů

17. Kdy začínáte se „sběrem“ kreditů?

- co nejdříve, ať mám klid
- průběžně
- ke konci registračního období
- kredity nesháním, skládám zkoušku

18. Sledujete novinky týkající se změn kreditového ohodnocení jednotlivých forem celoživotního vzdělávání?

- ano
- jen co zaslechnu od kolegů
- ne

19. Co byste chtěl/a od zaměstnavatele za registraci?

(ohodnoťte jednotlivé položky číslem 1,2,3 – 1- chci, 2– občas, 3– nevyžadují)

Placené volno na vzdělávací akce celoživot. vzdělávání

Zaplatit akce (přednášky, semináře,...)

Jednorázový příspěvek

Pořádání vzdělávacích akcí

Lepší platové ohodnocení za registraci

Možnost realizace poznatků

1 chci	2 občas	3 nevyžadují

20. Jakou formu celoživotního vzdělávání preferujete?

(vybere pouze 3 z nabídky)

- kongres, konference, sjezd, sympozium
- odborná stáž
- přednáška
- e-learningový kurz
- vlastní publikační aktivita
- vědecko výzkumná činnost
- vypracování metodiky
- složení zkoušky
- studium na VŠ, spec. studium

21. Zde se můžete vyjádřit k tématu registrace (pište hůlkovým písmem)

.....

.....

.....

.....